

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горвий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* М. Закіров, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Симоненко, І. Рудь, В. Ворошилов, Ю. Якименко, О. Рябокони. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviar.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 59
(25 жовтня 2016 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	11
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	20
ПОЛІТИКА.....	32
ЕКОНОМІКА	35
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	44

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Україна отримає безвізовий режим наприкінці листопада – Президент

Президент П. Порошенко переконаний, що до проведення Саміту «Україна – ЄС» у Брюсселі 24 листопада для громадян нашої держави буде запроваджено безвізовий режим.

«Я впевнений в тому, що документи про надання Україні безвізового режиму повністю будуть підписані і ратифіковані Європарламентом. Не маю жодного сумніву. Можу навіть сказати до якої дати – це відбудеться до 24 листопада. Бо 24 листопада відбудеться Саміт Україна – ЄС, і ми домовились, що на цей Саміт документи будуть готові», – заявив глава держави в інтерв'ю українським телеканалам.

За словами П. Порошенка, було проведено ряд переговорів, під час яких Україна заручилася підтримкою більшості політичних сил у Європарламенті. Ідеться про Європейську народну партію, соціалістів, лібералів і консерваторів, зазначив він. «Ми маємо абсолютну більшість в Європарламенті щодо ратифікації Угоди про безвізовий режим», – сказав Президент.

Президент пояснив, що затримка була викликана розробкою механізму призупинення безвізового режиму для країн. Однак, вона пов'язана не з Україною, а з деякими країнами Близького Сходу. Зараз переговори з Україною прискорили розгляд цього механізму призупинення. Мова йшла, зокрема, про суперечку між повноваженням Європарламенту і повноваженнями Єврокомісії.

«Я дуже сподіваюсь, що порозуміння буде знайдено. Наступного тижня буде проголосовано механізм призупинення і буде знайдено компроміс», – сказав П. Порошенко.

Президент також наголосив, що окрім рішення про безвізовий режим для громадян, будуть збільшені квоти на експорт української продукції в країни ЄС. «Це перший, наголошую, односторонній крок з боку Євросоюзу на підтримку України», – сказав він. Глава держави запевнив, що ці переговори по інших товарним групам будуть продовжені. За його словами, також зараз очікується прогрес у питанні макрофінансової допомоги у розмірі 600 млн євро, яку Україна має отримати за рішенням Євросоюзу.

П. Порошенко проінформував про домовленості щодо розширення співпраці з Норвегією, а також домовленості щодо багатосторонньої підтримки України досягнуті під часом його нещодавнього візиту до Брюсселю та Маастрихту

*(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 23.10).*

Маємо тверду підтримку ЄС – Президент про результати зустрічей в Брюсселі та Маастрихті

Президент П. Порошенко зазначає, що під час інтенсивних зустрічей з лідерами європейських країн, в рамках візитів до Брюсселя та Маастрихту, переконався у незмінності підтримки України Євросоюзом.

Глава держави зазначив, що на зустрічі з Президентом Європейського Парламенту М. Шульцом обговорив необхідність прискорення ухвалення рішення ЄП в частині безвізового режиму та підтримки торгових преференцій.

«Україна має тверду підтримку значної більшості депутатів Європарламенту. І на сьогодні, одразу після вирішення механізму призупинення безвізового режиму, ми не маємо жодного сумніву, що це рішення буде негайно прийнято», – зазначив глава держави під час прес-конференції в Брюсселі.

За словами Президента, він переконався в цьому також і під час зустрічей в рамках саміту Європейської народної партії. Президент Єврокомісії Ж.-К. Юнкер, Президент Європейської Ради Д. Туск і ряд керівників країн-членів Європейського Союзу підтримали необхідність прискорення надання безвізового режиму, підтримки України в завершенні процесу ратифікації Угоди про асоціацію та забезпечення торгових преференцій, зазначив він.

«Маастрихт – це символічне місто. З нього 25 років тому почався фінансовий союз і воно є символом європейської інтеграції. Я вперше був у залі, де були підписані ці історичні документи. І сьогодні я відчув тверду та надійну підтримку ЄС в наших прагненнях по виконанню тих програм, які ми обговорювали», – зазначив Президент.

Глава держави повідомив, що під час його зустрічей у Брюсселі глави держав та урядів зазначали, що, враховуючи продемонстровану безвідповідальну поведінку РФ в Алеппо, буде обговорюватись питання Росії на сьогоднішньому засіданні Європейської Ради. Лідери країн відзначили тверду позицію ЄС щодо забезпечення підтримки України в захисті її суверенітету, територіальної цілісності та незалежності

*(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 20.10).*

«Ключовим завданням спільної Декларації про Пам'ять і Солідарність було говорити не про наслідки трагедій ХХ ст., а про причини цих трагедій», – А. Парубій

Голова парламенту у підсумковому інтерв'ю телеканалу «РАДА» звернув особливу увагу на міжнародний блок ініціатив, які розглядалися цього тижня. «Засудження агресивних військових дій Росії в Сирії, де вона проводить таку ж агресивну політику, як в Україні, було важливо з точки зору наших міжнародних зобов'язань. Україна так само підтримує країни, які зазнають агресії з боку Росії, і так само її засуджують», – сказав А. Парубій.

Найважливішим, на думку голови парламенту, було ухвалення спільної Декларації про Пам'ять і Солідарність, яка приймалась в один день з парламентом Польщі. «І це було дуже знаковим рішенням у контексті тих непорозумінь, які виникли між нашими державами влітку поточного року», – наголосив він.

За його словами, «ключовим завданням цієї Постанови було говорити не про наслідки трагедій ХХ ст., а про причини цих трагедій». «А причини – агресивна політика як Російського імперіалізму, у той час комуністичного, так і нацистського імперіалізму, союз яких був скріплений пактом Молотова – Рібентропа, і який призвів до розв'язання другої світової війни», – наголосив А. Парубій.

Український та Польський парламенти прийняли документ, у якому зазначили, що власне російський імперіалізм є причиною тих трагедій, які сталися на наших землях, а найважливіше, – у Декларації була зазначена

спільна оцінка теперішніх подій в Україні. Польський парламент висловив солідарність з Україною, яка сьогодні веде захист проти теперішнього російського імперіалізму. Також у документі є заклик до міжнародної спільноти бути більш активною у питанні підтримки України і заклик до членства України в НАТО.

«Важливо, що Постанова прийнята на піднесенні як в Україні, так і у польському парламенті, хоч там і відбувалися непрості дискусії, – наголосив він і додав. – Це велика перемога не лише України і Польщі, а всього нашого регіону».

Голова Верховної Ради підкреслив, що «у час протистояння російській агресії нам важливо демонструвати солідарність європейських держав і, навпаки, Кремль робить усе можливе для пошуку ліній протистояння як усередині Європи, так і всередині України, і з найближчими сусідами». Він нагадав, що у всі часи «коли ми були разом – ми перемагали»

(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 21.10).

Голова Парламенту: Уперше за багато років ми ввійшли в бюджетний процес згідно з передбаченим законом терміном

«Важливим цього тижня був і бюджетний процес. Нинішньої осені, уперше за багато років, ми ввійшли в бюджетний процес згідно з передбаченим законом терміном, і в четвер ми розглядали пропозиції бюджетного комітету», – наголосив А. Парубій у п'ятницю, 21 жовтня, у підсумковому інтерв'ю телеканалу «РАДА» і додав, що «уряд, бюджетний комітет, парламентарії надзвичайно активно і системно працювали над тим, щоб підготувати цей документ, і у термін до 20 жовтня подати пропозиції».

«Для мене було прерогативою і ключовим моментом – збереження тієї суми, яка передбачена на безпеку і оборону», – сказав А. Парубій. Це, нагадав він, 5 % ВВП – 129 млрд грн. У рекомендаціях бюджетного Комітету і парламенту до уряду ця цифра була збережена та підтримана депутатами.

«Те, що ми змогли проголосувати після дуже тривалого обговорення, після ґрунтового та системного розгляду тих пропозицій, я вважаю великим успіхом не тільки парламенту чи уряду, а загалом держави, і я певен, що бюджетний процес рухатиметься так і надалі», – зазначив голова парламенту *(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 21.10).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ, канд. ист. наук

Партія ВО «Батьківщина»: сьогоднішнє позиціонування та політичні перспективи в оцінках експертів

Актуалізоване деякими політичними силами та лідерами суспільної думки питання про дострокове припинення повноважень восьмого скликання

Верховної Ради та проведення позачергових парламентських виборів уже доволі тривалий час перебуває у фокусі уваги експертів та ЗМІ. Суспільний інтерес до цієї проблеми постійно підігривають політичні сили, яким на цьому етапі вигідний розпуск парламенту з огляду на сприятливу для них електоральну ситуацію. Найбільш перспективними з точки зору успіху на ймовірних парламентських виборах нині виглядають позиції ВО «Батьківщина». Ця партія є одним із найдосвідченіших гравців в українській політиці, рейтинг якого завжди був тісно пов'язаний з особистим рейтингом свого лідера – Ю. Тимошенко. Після президентських виборів 2014 р. багато хто встиг списати Ю. Тимошенко з лідерських позицій через поразку, завдану їй П. Порошенком із різницею 40 %. На парламентських виборах «Батьківщина» показала ще гірший результат, ледь подолавши п'ятивідсотковий бар'єр. Хоча й цього вдалося досягнути лише включивши до списку чимало громадських активістів та ув'язнену тоді в Росії Н. Савченко. Сама Ю. Тимошенко під час кампанії намагалася відійти в тінь і навіть стала другою у власному списку.

Нині соціологи називають «Батьківщину» лідером симпатій громадян. Як показують дані всеукраїнського опитування громадської думки, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології з 16 до 26 вересня 2016 р., якби парламентські вибори відбулися наприкінці вересня, до Верховної Ради за партійними списками пройшли б представники сімох політичних сил, першість серед яких отримала б «Батьківщина». За неї проголосували б 15,4 % виборців, 14,5 % віддали б голоси за «Блок Петра Порошенка», 13,1 % обрали б Опозиційний блок, 10,3 % – об'єднання «Самопоміч», 9,6 % – Радикальну партію Олега Ляшка, 6,0 % отримала б «Громадянська позиція» та 5,3 % – новоспечена партія «За життя». Решта політсил, за інформацією авторів дослідження, не подолали б порога в 5 %, відповідно, до Верховної Ради їх представники не потрапили б (<http://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=647&page=1>).

Водночас, згідно з даними соціопитування, станом на вересень 2016 р. лише 41 % українських виборців готові взяти участь у дострокових парламентських виборах, що, на думку політтехнолога Д. Кириленка, є доволі істотним фактом, що відображає важливі суспільні реалії. «Насамперед варто зазначити, що якби вибори пройшли за такої низької явки, це означало б, що потенційний склад Верховної Ради обстоював би інтереси не більшості, як того вимагають основоположні принципи демократії, а меншості. Власне, ми бачимо, що таким чином більшість жителів України в черговий раз обрали пасивно-вичікувальну позицію. Іншими словами, вони вирішили відсидітися, поки “хтось” вирішить за них усі проблеми. Це говорить про переважну відсутність розуміння громадян їхньої участі в політичних процесах зокрема, а, отже, і в долі країни», – говорить експерт (<http://znaj.ua/news/politics/67355/grajtingiv-novij-sezon.html>).

Подібну точку зору висловив і соціолог, керівник дослідницької компанії Active Group А. Єременко. За його словами, незважаючи на те, що деяким з результатів дослідження складно повірити, основне його послання зрозуміти вкрай просто. «Я, наприклад, вірю в цифру, що описує кількість протестних і розчарованих виборців у самій системі влади. Цілком логічно виглядає і перша п'ятірка. Але ось з приводу інших партій у мене виникають деякі запитання. Я можу припустити, що партії, які займають шосте й сьоме місця списку, могли опинитися на них багато в чому завдяки горезвісній статистичній похибці

вибірки. Дані цього дослідження для мене скоріше говорять про те, що потенційні вибори – непередбачувані», – зазначає А. Єременко.

Першість ВО «Батьківщина» в контексті дослідження КМІС не викликала питань чи сумнівів у експертів. За словами Д. Кириленка, існують як мінімум дві причини того, що «Батьківщина» укотре пройшла б до парламенту на лідируючій позиції. «По-перше – це правильна політична риторика, спрямована на основні “болючі” питання, що хвилюють суспільство. Друга перевага полягає в розгалуженій структурі самої партії, оскільки “Батьківщина” – це партія з тривалою історією та величезною кількістю представництв на місцях. Вона присутня у всіх регіонах. Тому рейтинги у неї будуть завжди», – пояснює експерт.

Утім, як показало соціологічне дослідження КМІС, за останні півроку підтримка ВО «Батьківщина» дещо знизилася, натомість підтримка «Блоку Петра Порошенка» такою ж мірою зросла.

	Жовтень 2014	Вересень 2015	Лютий – березень 2016	Вересень 2016
«Батьківщина»	5,7	18,8	18,6	15,4
«Блок Петра Порошенка»	21,7	19,9	11,4	14,5
Опозиційний блок	9,5	11	13,2	13,1
«Самопоміч»	11	12,8	10,9	10,3
Радикальна партія Олега Ляшка	7,5	7,4	10,9	9,6
«Громадянська позиція»	3,1	4	5,1	6,0
«За життя»				5,3

Надалі, за прогнозами соціологів, почнеться зниження рейтингу «Батьківщини», підґрунтям для якого стане декілька причин. По-перше, адміністрація П. Порошенка та уряд В. Гройсмана вже пройшли найважче, а саме підвищили ціну газу для населення, що є основним чинником зростання всіх тарифів. По-друге, певною мірою стабілізувалася ситуація в банківській та фінансовій сферах. Це дає підстави розраховувати, що нового різкого падіння гривні вже не станеться.

Крім того, Президент П. Порошенко доволі вдало презентує народу проведення реформ. Зокрема, «вітриною антикорупційної реформи» стала бурхлива інформаційно-прокурорська діяльність Ю. Луценка, «вітриною економічних реформ» – робота уряду на чолі з В. Гройсманом. І те, що ці «вітрини» почали працювати на П. Порошенка, стали говорити дані соціологічних опитувань, де розрив між БПП і «Батьківщиною» став скорочуватися. Різні соціологічні опитування показували розрив у –7 % (у серпні), +0,5 % переваги (у вересні), –0,9 % (у жовтні). Прогноз ситуації, швидше за все, буде складатись на користь команди Президента, переконаний голова Free Voice Information Analysis Center О. Роговик у статті для «Хвилі»

(<http://hvylyya.net/analytics/politics/zmishhennya-politichnogo-frontu-ta-nokdaun-ideyi-konsensusiv-ukrayini.html>).

За словами О. Роговика, варто чітко усвідомлювати, що час грає за владу і проти опозиції. Уже зараз очевидно, що імовірність дочасних виборів є низькою, а протримати свої рейтинги три роки, до чергових парламентських виборів політичні партії популізму не зможуть. Без конвертації рейтингу вони почнуть втрачати підтримку. Нові політичні проекти все ще не можуть знайти оптимальної моделі своєї діяльності та вдалого підходу до українського суспільства. Це породжує ризик поступового перетікання кадрів і суспільних настроїв на користь провладних партій, які з часом будуть мати можливість демонструвати хоч якісь результати.

Тим не менше, активність партії «Батьківщина» та її лідера Ю. Тимошенко щодо просування ідеї дострокових парламентських виборів на сьогодні не згасає. Їхня політична риторика у цьому контексті зосереджена навколо двох головних тем – зниження тарифів на комунальні послуги і заборони продажу сільськогосподарської землі. З приводу останнього Ю. Тимошенко ініціювала старт кампанії зі збору підписів за проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою.

На необгрунтованості підвищення комунальних тарифів лідер «Батьківщини» почала наголошувати ще навесні. Вона ультимативно давала тиждень для зниження цін на житлово-комунальні послуги і подавала до суду на Кабмін та НКРЕ за перевищення службових повноважень. Лідер «Батьківщини» неодноразово наводила власні розрахунки, за якими вказані тарифи мають бути набагато меншими. Наприкінці минулої парламентської сесії «Батьківщина» навіть оголосила безстрокове блокування трибуни з вимогою поставити на голосування чотири законопроекти, «спрямовані на боротьбу з тарифним геноцидом». Тоді Ю. Тимошенко також анонсувала проведення акцій протесту восени. «Якщо нас не почують, то доведеться восени почути народ біля Адміністрації Президента, парламенту і Кабміну», – заявляла вона. Таким чином, месидж «Юля – проти тарифів» закріпився у суспільстві, підігріваючи очікування подальшого розкачування нею цієї теми.

Подальші заяви політика були ще більш жорсткими. «Перший вибір у людей – це споживати “мантри” Президента і його оточення та терпіти все, що вони пропонують, терпіти, поки всі експерименти зроблять над країною. Друге – це демократичні перевибори до парламенту. І третій вихід: якщо тупик – тоді право на повстання», – безапеляційно заявила лідер «Батьківщини».

З початком нового політичного сезону в інформсередовищі почали поширюватися відомості про те, що «Батьківщина» планує масові акції на початок жовтня і вже нібито закуплено півтисячі палаток (<http://news-front.info/2016/09/29/novosti-ukrainy-timoshenko-gotovyatsya-k-tarifnomu-majdanu/>). Цю інформацію підхопили також російські ЗМІ, які кваліфікували її як підготовку до «третього Майдану». Тим часом в «Батьківщині» наголошують, що пішли не вуличним, а судовим шляхом розгляду «тарифного питання». Так, 7 жовтня відбулося чергове засідання суду щодо розгляду справи проти НКРЕ.

«Очевидно, у Ю. Тимошенко є аналітика, яка показує, що люди зараз перебувають у стані глибокої депресії та відсутності віри в краще, – припускає політтехнолог А. Золотарьов. – А в цьому стані людину важко вивести на якісь

бунти. Хоча завжди можуть вилетіти “чорні лебеді”, коли ця депресія зміниться на жорстку соціальну агресію, і при цьому танцювати на Майдані вже ніхто не буде».

Тож поки Ю. Тимошенко не така активна, як це прогнозували експерти, але причина цього, ймовірно, криється в небажанні лідера «Батьківщини» зробити фальстарт. «Поки ще час не настав. Ідеальний момент для початку активних дій настане в кінці жовтня – початку листопада. Якщо в цей період нічого не станеться, владі можна буде розслабитися», – прогнозує глава Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко. (<http://1fin.biz/zatishepered-burey-chno-proishodit-v-ukrainskom-politikume>).

При цьому, за словами експерта, важливо розуміти, що Ю. Тимошенко все ще не має потрібної політичної міці для організації масових акцій протесту. У цьому їй могли б допомогти представники демократичного табору, які теж вийшли з коаліції – «Самопоміч» та Радикальна партія Олега Ляшка. «У якихось питаннях і О. Ляшко, і “Самопоміч” можуть підтримати Ю. Тимошенко. При цьому “Самопоміч” вибори не потрібні. У новій парламентській кампанії зацікавлений тільки Опозиційний блок, але питання, чи зможуть вони публічно діяти разом. Поки бачиться, що співпраця може бути тільки закритою», – каже В. Фесенко.

Натомість політолог М. Погребинський підкреслює, що для успішної протестної кампанії важливо мати не тільки внутрішній політичний ресурс, а й зовнішню підтримку. І саме цього сьогодні у Ю. Тимошенко немає. «Якби Ю. Тимошенко мала підтримку американського посольства, я думаю, у неї знайшлася б можливість і організаційна, й інша, щоб очолити протест. Але ніяких сигналів у цьому напрямі немає. Більш того, представники МВФ висувують саме ті вимоги до уряду, проти яких виступає Ю. Тимошенко. Наступний транш пов’язують з введенням ринку землі. Для Ю. Тимошенко, яка орієнтується на сільський електорат, підтримка подібних рішень самогубна», – упевнений М. Погребинський.

Говорити про підтримку протестних акцій з боку олігархату поки теж передчасно. Очевидно, що жоден з «господарів» ФПП не готовий піти на розрив відносин з Адміністрацією Президента, не маючи гарантій успіху. Тому ключове завдання Ю. Тимошенко – заручитися підтримкою і знову повернути потенційним спонсорам як усередині країни, так і за її межами, впевненість у тому, що саме вона – найперспективніший політичний актив, в який потрібно вкладати ресурси, кажуть експерти.

Керівник фонду «Демократичні ініціативи» ім. І. Кучеріва І. Бекешкіна зазначає, що у «Батьківщини» нині найвищий рейтинг, тому тих, хто захоче вкласти гроші в її кампанію, не бракуватиме. З цією тезою погоджується і політолог М. Басараб, який констатує, що великий капітал переважно не цікавлять ідеологічні засади партій – для них програми конкретних політичних сил мають другорядне значення. «Лобісти хочуть обстоювати свої бізнесові інтереси, тому орієнтуються зазвичай на рейтинги партій. Тож чим вищим стає рейтинг партії “Батьківщина”, тим вищий інтерес бізнесу до неї. А це і гроші, і медіа, і адміністративний ресурс. Тому Ю. Тимошенко у сьогоднішній ситуації може зібрати чималі ресурси, якщо далі подаватиме сигнали, що готова повалити П. Порошенка», – запевняє політолог (<http://politikan.net/%D1%87%D0%B8>).

На думку І. Бекешкіної, у найближчі місяці «Батьківщина» намагатиметься втримати контроль над порядком денними політичної дискусії в Україні. Зокрема, в інтересах Ю. Тимошенко, щоб теми соціальної несправедливості, корумпованої влади, правового свавілля були головними для обговорення. Це основне тактичне завдання партії «Батьківщина» та її ситуативних політичних союзників – Радикальної партії О. Ляшка, Опозиційного блоку і деяких менших політичних сил, які прагнуть задати саме такий порядок денний для українських політичних диспутів.

Водночас І. Бекешкіна вважає, що суто в рамках політичного процесу, без масштабного задіяння вулиці, домогтися перевиборів Ю. Тимошенко не зможе. Бо з нинішніх парламентських фракцій однозначно зацікавленими у перевиборах на цей момент є лише «Батьківщина», Опозиційний блок і, можливо, Радикальна партія Олега Ляшка. «Блок Петра Порошенка», чий рейтинг дуже знизився, і «Народний фронт», рейтинг якого практично зник, аж ніяк не зацікавлені в такому сценарії. Найімовірніше, наразі не зацікавлена і «Самопоміч», позаяк нині вона має приблизно такий самий відсоток підтримки, який здобула на останніх виборах. Отже, депутатів, які потенційно можуть запустити механізм розпуску нинішньої Верховної Ради, явно замало навіть у тій половині парламенту, яка сформована за партійними списками. Друга половина парламенту – депутати, обрані в мажоритарних округах, також не хочуть дострокових виборів.

Тому, відзначає І. Бекешкіна, єдиний шлях для Ю. Тимошенко до дострокових виборів – жорстка політична й економічна криза, яка спричинить масові виступи, відставку уряду і перевибори ВР. Схоже, що сприяти такому сценарію Ю. Тимошенко розраховує за допомогою «тарифної» карти.

За прогнозами соціологів і журналістів, піку тарифного невдоволення варто чекати в листопаді, коли населення отримає платіжки з новими цінами на опалення. Якщо ж люди не відреагують на заклики опозиціонерів, а більшість соціологів зазначає, що в Україні суто економічний протест досі ніколи не спричиняв масштабних соціальних вибухів, стане очевидно, що у лідера «Батьківщини» козирів більше не існує.

У разі, якщо тарифні протести не виявляться настільки масовими, щоб їх можна було використати для вимоги дострокових виборів, у Ю. Тимошенко залишиться два шляхи. Перший – шукати об'єднання з радикалами О. Ляшка та іншими опозиційними силами з умовного постмайданівського табору. Проте влітку «Батьківщина» вже зробила аналогічну спробу й дістала доволі різку відмову. У О. Ляшка з огляду на власні показники «народної довіри» заявили, що вважають себе самостійною політсилою і готові розглядати пропозиції тільки «у форматі приєднання до Радикальної партії». Очевидно, що конкуренція всередині «демократичної опозиції» також не сприятиме утвердженню Ю. Тимошенко в статусі лідера «популістських сил» чи провідника опозиції. Влада ж, у випадку значного посилення Ю. Тимошенко, завжди може зробити крок назад і, наприклад, знизити тарифи чи збільшити субсидії.

Схоже, що робота влади на зниження рейтингу Ю. Тимошенко та «Батьківщини» уже розпочалася. Її елементи, зокрема, проглядаються у так званому «тарифному спротиві» – акції, що відбулася 20 жовтня в одинадцятьох містах України. «Тарифний спротив» був ініційований для розкрутки поки що

віртуального проекту «За життя», створеного колишніми регіоналами Є. Мураєвим і В. Рабиновичем. Уся активність новоствореної партії досі обмежувалася рамками підконтрольного їй лідерам каналу NewsOne. В Опозиційному блоці, до якого раніше входили вказані політики, упевнені, що «За життя» – це ще один проект Банкової. Тож можна припустити, що таким чином Адміністрація Президента намагається перехопити ініціативу у Ю. Тимошенко в її «коронній» тарифній темі, запускаючи своїх гравців на цю територію. Так, той самий «Наш край», який теж вважають проектом Банкової, також виступає за перегляд тарифів і навіть писав усілякі гнівні звернення до Кабміну та НКРЕ.

«Тема тарифів смачна, на ній багато в чому базується зростання рейтингів “Батьківщини” і Ю. Тимошенко, – констатує політолог А. Золотарьов. – А коли тема концентрується навколо однієї політичної сили, вона небезпечніша для влади, ніж коли з цією темою грає більш широке коло» (<http://glavcom.ua/publications/tarifnyi-maydan-ta-yogo-akcioneri-378826.html>).

Другий варіант майбутніх дій Ю. Тимошенко, який останнім часом почали активно обговорювати у ЗМІ, – ситуативне об’єднання з Опозиційним блоком колишніх регіоналів. Про те, що такі домовленості цілком ймовірні, говорять деякі заяви Ю. Тимошенко, риторика яких співзвучна з Опозиційним блоком. Зокрема, схожі позиції партії мають у питанні проведення дострокових виборів, зниженні комунальних тарифів, стосовно ринку землі. Примітно, що новини щодо цих тем активно висвітлює телеканал «Інтер», що належить представникам Опозиційного блоку. Ю. Тимошенко, у свою чергу, вже давно не критикує экс-регіоналів, а після підпалу приміщення телеканалу «Інтера» вона заявила, що «це приниження та знищення України. Сумнівів ні в кого немає, що за тим, що трапилося з телеканалом “Інтер”, стоять доволі високопоставлені посадові особи». Цю заяву розвинув лідер фракції Опозиційного блоку Ю. Бойко. «Ми розцінюємо події на “Інтері” як терористичний акт, у якому задіяні представники влади» (http://espresso.tv/article/2016/09/23/tymoshenko_i_operaciya_quottaydquot_dlya_eks_regionaliv).

У президентському таборі вже кілька місяців говорять про цілком конкретні домовленості Ю. Тимошенко і співголови фракції ОБ С. Львовичкіна щодо розхитування ситуації. Як приклад домовленості та ефективної співпраці наводять вибори голови Херсонської обласної ради, на яких за кандидата від «Батьківщини», депутата В. Мангера проголосувала і більшість депутатів від Опозиційного блоку (<http://www.pravda.com.ua/articles/2016/10/5/7122704/>).

Натомість, з точки зору політолога М. Басараба, дії Ю. Тимошенко впродовж останніх тижнів вказують на те, що її стратегічний задум передбачає не тільки завдання добитися позачергових виборів. Вона прагне виборів, у яких основними опонентами перед виборцем постануть партія «Батьківщина» і «Опозиційний блок». Це елементарне відтворення традиційного розподілу країни на два цивілізаційні табори (умовно помаранчевого та синього), у якому виборці будуть примусово поставлені перед «вибором без вибору» – голосувати не за кращу з багатьох політсил, а проти тієї, яку вважають найгіршою. Саме так були змодельовані президентські вибори 2010 р., які Ю. Тимошенко, щоправда, програла, бо йшла на них не як опозиціонер, а як голова уряду.

Хоча й очевидно, що на публічні домовленості жодна з двох політичних сил не піде, наголос на можливому зв'язку «Батьківщини» з Опозиційним блоком може стати ще одним способом зниження рейтингу Ю. Тимошенко та «Батьківщини». Крім того, останнім часом значно активізувалися «дослідження» українських блогерів, журналістів, політиків стосовно впливу Ю. Тимошенко на україно-російські відносини з акцентом на її нібито проросійську позицію, можливе існування таємних домовленостей щодо здачі Криму в обмін на майбутнє президентство тощо, що також виглядає, як цілеспрямоване формування загальної картини, спрямованої на формування антирейтингу «Батьківщини» (<http://varota.com.ua/2016/09/21/yuliya-timoshenko-sotrudnichaet-s-putinym-video/>).

Таким чином, аналізуючи нинішнє позиціонування та рейтингові позиції ВО «Батьківщина», варто відзначити, що на сьогодні ця партія займає лідируючі позиції серед інших політичних сил. Утім, за прогнозами соціологів, рейтинг «Батьківщини» надалі демонструватиме тенденцію до зниження, що спонукає партію до активізації зусиль у напрямі створення передумов для проведення позачергових виборів парламенту, домогтися яких «Батьківщина» сподівається завдяки розхитуванню народного невдоволення тарифною політикою уряду. Експерти не надто оптимістичні щодо успіхів «Батьківщини» на цьому шляху з огляду на слабкість протестних настроїв серед громадян та ймовірну протидію рейтинговому зростанню партії та її лідера Ю. Тимошенко з боку аж ніяк не зацікавлених у цьому провладних політичних сил.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України А. Парубій: Блок законопроектів з питань безпеки має на меті забезпечити соціальний захист наших воїнів на передовій.

Серед найголовніших питань, які розглядалися цього тижня – питання національної безпеки, бюджет і міжнародні ініціативи. Про це Голова Верховної Ради України А. Парубій сказав у п'ятницю в підсумковому інтерв'ю телеканалу «РАДА».

А. Парубій підкреслив, що «блок питань безпеки був важливим, бо розглядався законопроект, який має на меті забезпечити соціальний захист наших воїнів на передовій: у країні, яка веде війну, важливо, щоб хлопці знали, що у них є захист, що повернувшись вони матимуть соціальний захист».

За його словами, схвалено закон, який передбачає: забезпечення добровольців АТО такими ж пенсіями, як і військовослужбовців; забезпечення пенсіями дружин-вдів, чоловіки яких загинули, і які мають на утриманні дітей; звільнення від військової служби тих військових, які мають на утримання дітей-інвалідів.

«Ці закони, будучи законами зі сфери безпеки і оборони, несли і велику соціальну відповідальність. Було приємно, що у питаннях безпеки і оборони залоб'єднується і діє злагоджено», – наголосив голова парламенту (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 21.10*).

20 жовтня відбулося ранкове пленарне засідання Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України А. Парубій відкрив ранкове засідання. Народні депутати після оголошення заяви від двох фракцій розпочали розгляд питань порядку денного.

Верховною Радою України прийнято за основу проект закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо обмеження доступу на український ринок іноземної друкованої продукції антиукраїнського змісту». Проектом (№ 5114) пропонується внести зміни до Законів України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про видавничу справу», «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» в частині:

1) заборони використання друкованих засобів масової інформації та видавничої продукції для:

- закликів до захоплення влади, насильницької зміни конституційного ладу або територіальної цілісності України;
- пропаганди війни, насильства та жорстокості;
- розпалювання расової, національної, релігійної ворожнечі;
- пропаганди комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів та їхньої символіки;
- популяризації або пропаганди органів держави-агресора та їхніх окремих дій, що створюють позитивний образ працівників держави-агресора, працівників радянських органів державної безпеки, виправдовують чи визнають правомірною окупацію території України;

2) надання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, повноважень щодо прийняття рішення на підставі висновків експертної ради про віднесення видавничої продукції, що має походження (виготовлена) та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України, до такої, яка заборонена до розповсюдження на території України, та накладення адміністративно-господарських санкцій у вигляді штрафу до розповсюджувачів такої продукції з подальшим її вилученням з обігу;

3) запровадження процедури видачі дозвільного документу на ввезення видавничої продукції, що походить з держави-агресора, тимчасово окупованої території України.

Народні депутати включили до порядку денного ряд проектів законів і постанов та розпочали їхній розгляд (**Офіційний веб-портал Верховної Ради України** (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 20.10).

Верховною Радою України ухвалено ряд постанов щодо відзначення ювілейних і пам'ятних дат.

А саме:

- щодо відзначення 200-річчя Національного університету «Львівська політехніка» (листопад – грудень 2016 р.) (№ 4989);
- щодо відзначення 200-річчя Львівського торговельно-економічного університету (листопад – грудень 2016 р.) (№ 4990);
- щодо відзначення 200-річчя з дня заснування Харківського

національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва (№ 5230);

– щодо 70-ї річниці ліквідації Вірмено-католицької церкви в Західній Україні (№ 5255) *(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)). – 2016. – 20.10).*

Верховною Радою України прийнято Закон «Про внесення змін до п. 3–1 розділу VI “Прикінцеві та перехідні положення” Бюджетного кодексу України щодо державного підприємства “Антонов”».

Законом доповнено п. 3–1 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України (далі Кодекс) щодо незастосування положень частини тринадцятої ст. 17 Кодексу в разі розстрочення сплати заборгованості державного підприємства «Антонов» перед державою за виконання зобов’язань за облігаціями, що випущені державним підприємством «Київський авіаційний завод «Авіант» у 2009 р. під державні гарантії.

Законом також встановлено, що сума пені та інших штрафних санкцій, нарахованих внаслідок невиконання відповідних зобов’язань державним підприємством «Виробниче об’єднання Південний машинобудівний завод імені О. М. Макарова» та державним підприємством «Антонов» на реструктуризовану суму заборгованості, списується.

Проект закону зареєстровано за № 5245 *(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)). – 2016. – 20.10).*

Верховною Радою України ухвалено Закон «Про внесення змін до Закону України “Про державну службу”» (щодо статусу працівників секретаріатів депутатських фракцій (груп)).

Законом включено посади працівників секретаріатів депутатських фракцій (груп) до числа посад працівників патронатної служби, що матиме наслідком непоширення на них основних положень Закону України «Про державну службу».

Відповідний законопроект зареєстровано за № 5263 *(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)). – 2016. – 20.10).*

Верховною Радою України прийнято за основу проект закону «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії».

Законопроектом № 5273 пропонується визначити комплекс заходів, спрямованих на забезпечення сталого функціонування підприємств теплоенергетики та підприємств централізованого водопостачання та водовідведення.

Проектом передбачається врегулювати кредиторську заборгованість підприємств, що виробляють, транспортують і постачають теплову енергію, надають послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води, підприємств централізованого водопостачання та водовідведення за спожитий природний газ та електричну енергію, що виникла в умовах неповного

фінансування передбачених державним та/або місцевими бюджетами видатків для розрахунків за теплову енергію, послуги централізованого водопостачання та водовідведення, спожиті підприємствами, організаціями та установами, що фінансуються з державного та/або місцевих бюджетів; неповної оплати видатків, передбачених бюджетами всіх рівнів на фінансування пільг та субсидій, встановлених законодавством відносно оплати за енергоносії; неповної та/або невчасної оплати видатків на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги опалення та водопостачання, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню і організаціям та установам, що фінансуються з державного та/або місцевих бюджетів.

Законопроект прийнято з урахуванням такої пропозиції:

«після ст. 5 доповнити ст. 6 в такій редакції:

«Стаття 6. Реструктуризація заборгованості підприємств централізованого водопостачання, водовідведення за спожиту електричну енергію.

1. Реструктуризації підлягає кредиторська заборгованість підприємств централізованого водопостачання, водовідведення за спожиту електричну енергію станом на 1 липня 2016 р., для виробництва послуг з централізованого водопостачання, водовідведення, послуг з централізованого постачання холодної води та послуг з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) (без урахування суми неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних, нарахованих на заборгованість за спожиту електричну енергію), непогашену станом на 31 грудня 2016 р., за виключенням заборгованості, раніше реструктуризованої (розстроченої та/або відстроченої), у тому числі згідно із рішеннями суду.

2. Реструктуризація заборгованості за спожиту електричну енергію здійснюється шляхом розстрочення на 60 (шістдесят) календарних місяців рівними частинами з першого числа місяця укладення договору без відстрочки погашення заборгованості та з можливістю дострокового погашення.

3. На реструктуризовану заборгованість не нараховуються неустойка (штрафи, пені), проценти річних, інфляційні нарахування, крім випадків повного або часткового нездійснення платежів за договором про реструктуризацію заборгованості, укладеним відповідно до цього Закону.

4. Виконання зобов'язань підприємств централізованого водопостачання, водовідведення за договором про реструктуризацію заборгованості забезпечується шляхом надання фінансових та/або інших гарантій на суму реструктуризації (за виключенням суми заборгованості з різниці в тарифах, погашення якої проводиться за рахунок видатків державного бюджету) органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду, до комунальної власності якої належить таке підприємство, чи державний орган, до сфери управління якого належить підприємство централізованого водопостачання, водовідведення.

5. Повне або часткове нездійснення платежів за договором про реструктуризацію заборгованості, укладеним відповідно до цього Закону, у розмірі, що дорівнює сумі тримісячних платежів за цим договором, є підставою для: розірвання договору про реструктуризацію заборгованості постачальником електричної енергії в односторонньому порядку; дострокового стягнення всієї

реструктуризованої та непогашеної заборгованості згідно з договором про реструктуризацію заборгованості;
нарахування на непогашену суму реструктуризованої заборгованості неустойки (штрафів, пені), процентів річних, інфляційних нарахувань.

6. Реструктуризація кредиторської заборгованості підприємств централізованого водопостачання, водовідведення державної та комунальної форми власності проводиться за погодженням з державним органом, до сфери управління якого належить така організація, або відповідним органом місцевого самоврядування.

7. Типовий договір про реструктуризацію заборгованості та порядок списання неустойки (штрафу, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних, нарахованих на заборгованість за спожиту електричну енергію затверджується Кабінетом Міністрів України.

8. Будь-яка зі сторін зобов'язана підписати договір про реструктуризацію заборгованості в строк, що не перевищує 10 календарних днів з дня його отримання, якщо сума за таким договором підтверджена актами звіряння між учасниками процедури врегулювання заборгованості.

9. Ця стаття поширюється на всі підприємства централізованого водопостачання, водовідведення не залежно від форми власності з відповідною зміною нумерації» **(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 20.10).**

Верховною Радою України прийнято Постанову «Про Декларацію Пам'яті і Солідарності Сейму Республіки Польща та Верховної Ради України».

Постановою затверджено текст Декларації Пам'яті і Солідарності Сейму Республіки Польща та Верховної Ради України.

Верховна Рада України доручила Голові Верховної Ради України невідкладно направити текст Декларації до Сейму Республіки Польща, до Ради Безпеки та Генеральної Асамблеї ООН, парламентів іноземних держав, парламентських асамблей та міжнародних організацій. Проект постанови зареєстровано за № 5280 **(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 20.10).**

19 жовтня відбулося ранкове пленарне засідання Верховної Ради України.

Народні депутати виступили з оголошеннями, заявами, повідомленнями, пропозиціями. Парламентарі розглянули питання ратифікації.

Верховною Радою України прийнято Закон «Про ратифікацію Угоди (у формі обміну нотами) між Україною та Королівством Нідерланди про продовження до 1 серпня 2017 р. строку дії Угоди між Україною та Королівством Нідерланди про Міжнародну місію захисту розслідування від 28 липня 2014 р.».

Верховна Рада України ратифікувала Угоду (у формі обміну нотами) між Україною та Королівством Нідерланди про продовження до 1 серпня 2017 р. строку дії Угоди між Україною та Королівством Нідерланди про Міжнародну

місію захисту розслідування від 28 липня 2014 р., вчинену 1 серпня 2016 р. в м. Києві, яка набирає чинності з дати отримання останнього письмового повідомлення про виконання Сторонами внутрішньодержавних процедур.

Згідно з Законом, усі фінансові питання вирішуватимуться у межах коштів, передбачених Державним бюджетом України відповідальним центральним органам виконавчої влади для виконання заходів міжнародного співробітництва у зазначеній сфері.

Ратифікація цієї Угоди сприятиме продовженню розслідування причин авіаційної катастрофи, яка сталася на території України 17 липня 2014 р. з рейсом МН17 авіакомпанії «Малайзійські авіалінії».

Проект закону зареєстровано за № 0111 (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 19.10*).

Верховною Радою прийнято Постанову «Про Звернення Верховної Ради України до держав-членів Європейського Союзу, парламентів іноземних держав, парламентських асамблей та міжнародних організацій щодо завершення процесу ратифікації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони».

Верховна Рада України затвердила Звернення Верховної Ради України до держав-членів Європейського Союзу, парламентів іноземних держав, парламентських асамблей та міжнародних організацій щодо завершення процесу ратифікації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони і доручила Голові Верховної Ради України невідкладно направити текст Звернення до парламентських асамблей, міжнародних організацій та парламентів іноземних держав.

Проект постанови зареєстровано за № 5238 (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 19.10*).

Верховною Радою України прийнято за основу проект закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо покращення захисту права дитини на належне утримання».

Законопроектом (№ 4928) пропонується спростити механізм прийняття судового рішення щодо стягнення аліментів шляхом спрощення судового захисту прав одержувача аліментів, врахування прихованих доходів платника аліментів при визначенні розміру аліментів.

Документ також містить норми щодо:

- визначення правового режиму аліментів як власності дитини;
- врахування витрат платника аліментів, щодо яких останнім не доведено джерело походження коштів для їхнього фінансування, при визначенні розміру аліментів;
- збільшення мінімального розміру аліментів, які підлягають стягненню з платника аліментів;
- визначення способу стягнення аліментів тим з батьків або іншим законним представником дитини, з яким проживає дитина;

– стягнення аліментів у наказному провадженні за вимогою стягувача аліментів у розмірі на одну дитину – однієї чверті, на двох дітей – однієї третини, на трьох і більше дітей – половини заробітку (доходу) платника аліментів, але не більше десяти прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку, у разі визначення розміру аліментів як частки від заробітку (доходу) матері, батька дитини, або у розмірі 50 % прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, якщо заявлено вимогу про індексацію аліментів, присуджених у твердій грошовій сумі;

– звільнення позивача від сплати судового збору у справах про стягнення додаткових витрат, пені (неустойки) за прострочення сплати аліментів, індексацію аліментів та зміну способу їхнього стягнення (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 19.10*).

Верховною Радою України прийнято Постанову «Звернення Верховної Ради України до міжнародних організацій, парламентів держав-членів ОБСЄ та Організації ісламського співробітництва щодо останніх подій в Сирії».

Верховна Рада України затвердила Звернення Верховної Ради України до міжнародних організацій, парламентів держав-членів ОБСЄ та Організації ісламського співробітництва щодо останніх подій в Сирії та доручила Голові Верховної Ради України невідкладно направити текст Звернення до міжнародних організацій, парламентів держав-членів ОБСЄ та Організації ісламського співробітництва.

Проект постанови зареєстровано за № 5214 (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 19.10*).

Верховною Радою ухвалено Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із запровадженням патронату над дитиною».

Законом(№ 4997) передбачено вилучити абзац другий частини сьомої ст. 252 Сімейного кодексу України яким визначено, що патронатний вихователь зараховується місцевою державною адміністрацією або місцевою радою на роботу за трудовим договором у бюджетну установу соціального захисту населення.

Крім того, законом передбачено внесення відповідних змін до Законів України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» і «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», що дасть змогу закріпити за патронатними вихователями право на пенсійне страхування (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 19.10*).

Верховною Радою прийнято за основу проект закону «Про антидопінговий контроль у спорті».

Документом (№ 4724) пропонується:

– Закон України «Про антидопінговий контроль у спорті» викласти у

новій редакції з урахуванням положень Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті;

– терміни, які вживаються, привести у порядок відповідно до Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті;

– визначити додаткові повноваження Національного антидопінгового центру в частині затвердження ним антидопінгових правил;

– визначити повноваження та основні завдання Національної антидопінгової лабораторії та відокремлення її від Національного антидопінгового центру;

– утворення та роботи дисциплінарної та апеляційної комісії (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*. – 2016. – 19.10).

Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства розглянув ряд законопроектів та контрольні питання.

За результатами розгляду проекту закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності» № 4733-1, прийнятого Верховною Радою за основу 12 липня, у Комітеті утворено робочу групу щодо його доопрацювання до другого читання.

Члени Комітету розглянули питання про завершення будівництва житлового будинку по вул. Ватутіна, 97 у м. Борисполі Київської області. Комітетом вирішено направити звернення до Кабінету Міністрів з проханням внести зміни до Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 1482, передбачивши ними можливість передачі об'єктів незавершеного будівництва, замовником яких є державні підприємства, у разі встановлення фінансової неспроможності замовника виконати взяті на себе зобов'язання.

Комітет сподівається, що внесення зазначених змін дасть можливість передати недобудований житловий будинок по вул. Ватутіна, 97 у м. Борисполі до комунальної власності з подальшою передачею його на баланс обслуговуючого кооперативу «Житлово-будівельний кооператив “ФЕНІКС 97”», який створений громадянами для добудови об'єкта власними коштами.

Замовником будівництва 189-ти квартирною житлового будинку по вул. Ватутіна, 97 у м. Бориспіль виступає Державне підприємство Міністерства оборони «Укрвійськбуд». Протягом 2005–2007 рр. замовником будівництва та емітентом облігацій ТОВ «ВК “Фарелл”» за договорами про будівництво житла, резервування цільового об'єкту та договорами купівлі-продажу цінних паперів залучені кошти фізичних осіб, в сумі більш ніж 27,219 млн грн, з яких на будівництво направлено 21,141 млн грн. Замовник будівництва ДП «Укрвійськбуд» передавав майнові права на збудовані площі ТОВ «Фарелл» для реалізації фізичним особам через фінансову компанію «Партнер-Капітал».

Завершення будівництва цього об'єкту заплановано на II квартал 2008 р., проте влітку 2008 р. будівництво припинено. З моменту припинення робіт, об'єкт не законсервовано, огорожу демонтовано, охорона будівельного майданчику не здійснюється, відбувається розкрадання майна, трапляються пожежі та руйнування конструкцій.

Громадянами, які профінансували кошти у будівництво 169 квартир направлено сотні звернень до органів влади, але досі питання залишається не вирішеним.

Члени Комітету у порядку контролю заслухали питання «Про стан виконання органами виконавчої влади Рекомендацій Парламентських слухань 21 травня 2014 р. та Рекомендацій Комітетських слухань 22 квітня 2015 р. на тему: «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків: проблеми та шляхи їх вирішення» та законопроекти народного депутата Ю. Дерев'янка, а саме: про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення діяльності об'єднання співвласників багатоквартирного будинку та про внесення змін до Житлового кодексу Української РСР щодо зміни умов прийому громадян до членів житлово-будівельних кооперативу.

Комітет прийме остаточні рішення з цих питань на наступному засіданні (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 24.10).

Комітет з питань національної безпеки і оборони рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо військово-цивільних адміністрацій».

Члени Комітету розглянули законопроект № 5111 на своєму засіданні 19 жовтня.

Під час обговорення зазначалося, що законопроект розроблений з метою запровадження правових підстав утворення Президентом України військово-цивільних адміністрацій на території Херсонської області та на інших територіях, прилеглих до району проведення антитерористичної операції та Автономної Республіки Крим, у разі наявності умов, передбачених чинним Законом «Про військово-цивільні адміністрації».

Народні депутати, проаналізувавши положення законопроекту, зазначили, що військово-цивільні адміністрації – це тимчасові державні органи у селах, селищах, містах, районах та областях, що діють у складі Антитерористичного центру при Службі безпеки України і призначені для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення безпеки і нормалізації життєдіяльності населення, правопорядку, участі у протидії диверсійним проявам і терористичним актам, недопущення гуманітарної катастрофи в районі проведення антитерористичної операції відповідно до ст. 1 Закону України «Про військово-цивільні адміністрації». Також згідно з частиною першою ст. 3 цього Закону військово-цивільні адміністрації утворюються у разі потреби за рішенням Президента України. При цьому утворення військово-цивільних адміністрацій на територіях, де можуть здійснювати свої повноваження органи державної влади і місцевого самоврядування, функціонування яких передбачено Конституцією України, є недоцільним і неправомірним.

Члени Комітету, звернули увагу на те, що територія проведення антитерористичної операції – територія України, на якій розташовані населені пункти, визначені у затвердженому Кабінетом Міністрів переліку, де проводилася антитерористична операція, розпочата відповідно до Указу Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони

України від 13 квітня 2014 р. “Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України” від 14 квітня 2014 р. № 405/2014 відповідно до ч. 2 ст. 11 Закону України “Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції”».

Водночас Комітет констатував, що Президент України вже ліквідував шість створених у 2015 р. районних військово-цивільних адміністрацій у Донецькій області та дві в Луганській у зв’язку з відкриттям першої сесії новообраних відповідних рад відповідно до Указу Президента України від 4 квітня 2016 р. № 125/2016 «Питання припинення повноважень деяких військово-цивільних адміністрацій».

Народні депутати підтримали законопроект, прийняття якого дасть можливість удосконалити механізм протидії загрозам безпеці та громадському порядку, пов’язаним з ризиком терористичних актів і збройної агресії, а також забезпечити нормалізацію життєдіяльності населення та безперервність реалізації публічної влади на території Херсонської області та на інших територіях, прилеглих до району проведення антитерористичної операції та Автономної Республіки Крим (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 24.10*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

У рамках участі в Саміті Європейської народної партії Президент П. Порошенко провів зустрічі з Президентом Європейської Ради Д. Туском та Президентом Європейської Комісії Ж.-К. Юнкером.

Глава Української держави проінформував про зустріч нормандської четвірки, яка відбулася у Берліні.

Співрозмовники вкотре підтвердили важливість збереження санкцій проти Росії до відновлення територіальної цілісності України.

П. Порошенко та Д. Туск також скоординували позиції напередодні саміту Європейської ради, який відбудеться 20–21 жовтня, де обговорюватиметься стратегія Європейського Союзу щодо Росії.

Окрему увагу під час зустрічей було приділено питанню прискорення ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС Нідерландами.

Під час перемовин і Ж.-К. Юнкер, і Д. Туск запевнили П. Порошенка, що роблять усе для пришвидшення запровадження безвізового режиму для громадян України.

Також на зустрічах Глава Української держави, Президент Європейської Ради і Президент Європейської Комісії обговорили порядок денний Саміту Україна – ЄС, який відбудеться 24 листопада у Брюсселі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 20.10*).

«На полях» саміту Європейської народної партії в Маастрихті Президент України провів двосторонню зустріч з новим главою хорватського уряду, колишнім Головою Делегації Європарламенту в Україні А. Пленковичем.

П. Порошенко привітав А. Пленковича з обранням на посаду Прем'єр-міністра Республіки Хорватія та подякував за ті зусилля, яких хорватський дипломат докладав на попередній посаді в Європейському Парламенті.

Президент України висловив сподівання, що А. Пленкович залишиться справжнім другом нашої держави та продовжить надавати Україні дипломатичну підтримку вже в новій якості.

Було обговорено окремі питання двосторонньої співпраці в економічній, енергетичній та гуманітарних сферах. П. Порошенко підкреслив, що Україна зберігає інтерес до приєднання до Адріатично-Балтійсько-Чорноморської ініціативи, яку активно просуває Хорватія.

Домовлено про візит Прем'єр-міністра Хорватії до України найближчим часом *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 20.10).*

У рамках робочого візиту до Маастрихту Президент України провів зустріч з Прем'єр-міністром Угорської Республіки В. Орбаном.

Сторони обмінялися думками з широкого спектру питань двосторонніх взаємин. Було домовлено активізувати двосторонній політичний діалог на всіх рівнях. Глава держави висловив вдячність уряду Угорщини за надання гуманітарної допомоги Україні у розмірі 3,6 млн дол. США та лікування українських військових, поранених у зоні АТО.

Президент П. Порошенко високо оцінив підтримку Угорщини в питанні запровадження безвізового режиму між Україною та Європейським Союзом, а також якнайшвидшої ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

У контексті врегулювання конфлікту на Донбасі сторони обговорили перспективи продовження економічних санкцій проти Російської Федерації як ефективного інструменту забезпечення повної імплементації мінських домовленостей та відновлення територіальної цілісності та суверенітету України над окупованими територіями.

Окрему увагу було приділено посиленню регіональної співпраці у форматі «Вишеградська четвірка + 1» *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 20.10).*

Президент П. Порошенко та Прем'єр-міністр Королівства Норвегія Е. Солберг обговорили основні напрями та сфери двосторонньої співпраці держав.

«Сьогодні відкрито нову яскраву сторінку наших двосторонніх відносин, історія яких сягає в далеке минуле. Визначальним є те, що сьогодні, у важкі для України часи, Норвегія виявилась нашим надійним другом і стратегічним партнером України», – сказав П. Порошенко на спільній прес-конференції за підсумками зустрічі з Прем'єр-міністром Королівства Норвегія Е. Солберг, під час офіційного візиту до цієї держави.

Президент повідомив, що на переговорах обговорювались основні сфери взаємодії у двосторонніх відносинах.

«Вагома увага була приділена українсько-норвезькому торговельно-економічному співробітництву. Ми з приємністю відзначили початок роботи

Міжурядової комісії з питань співробітництва у галузі торгівлі, підприємництва та економіки, установче засідання якої відбулось три тижні тому», – зазначив він.

«Ми відзначили, що економіки України та Норвегії мають величезний потенціал», – наголосив П. Порошенко. Водночас, він додав, що рівень співробітництва між нашими країнами є недостатній.

«Пані Солберг проінформувала мене, що, наприклад, у сфері енергетики сьогодні Норвегія готується до переходу до пост-нафтової ери – ери нових джерел енергії. Зрозуміло, що ця тематика є надзвичайно актуальною для України. Ми домовилися про координацію і співпрацю в цьому напрямі», – сказав Президент.

За словами П. Порошенка, в економічній сфері між нашими державами існують й інші напрями взаємодії. Співробітництво в аграрному секторі, переробка норвезької рибної продукції на території України, співпраця у сфері ІТ-стартапів в Україні. Президент зауважив, що норвезькі компанії вже працюють із численними ІТ-фахівцями з України.

«Я запросив норвезькі компанії до участі в процесі приватизації в Україні», – повідомив Глава Української держави, додавши, що отримав запевнення у всебічній підтримці цих процесів з боку норвезького уряду.

Президент повідомив, що на зустрічі також детально обговорювався процес внутрішніх реформ в Україні. «Ми домовились в яких секторах проведення реформ зможемо співпрацювати», – додав він.

За його словами, під час зустрічі також обговорювалась можливість вивчення норвезького досвіду щодо співпраці з європейськими інституціями країни, яка не є членом ЄС. «Ми впевнені в тому, що це допоможе Україні розвивати процес реформ», – зазначив Президент.

Співрозмовники також обговорили проведення конституційної реформи в галузі судочинства та домовились про співпрацю в цьому напрямі. Сьогодні буде підписано Угоду між Міністерствами юстиції України Норвегії про співробітництво в галузі пенітенціарної системи, повідомив Президент.

Глава Української держави особливо відзначив, що Норвегія вже робить вагомий внесок в успіх реформ в Україні.

Прем'єр-міністр Норвегії Е. Солберг привітала Президента України з першим в історії двосторонніх відносин офіційним візитом до Норвегії. «Візит Президента України є яскравим виявом нашого спільного бажання до тіснішої співпраці», – наголосила Е. Солберг і зазначила, що протягом останнього часу відносини між Норвегією та Україною значно розширилися.

«Україна рухається вперед, але попереду ще багато роботи», – сказала Прем'єр-міністр Норвегії та запевнила Президента України у підтримці суверенітету та територіальної цілісності України в межах міжнародно визнаних її кордонів. Норвегія й надалі підтримуватиме Україну в проведенні реформ і сприятиме політичній та економічній стабільності в Україні, наголосила вона.

«Норвегія бажає бути надійним партнером України і буде підтримувати заходи, спрямовані на реформування вашої країни», – підкреслила Е. Солберг
(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 18.10).

Президент України П. Порошенко зустрівся з Королем Норвегії Гаральдом V. Під час аудієнції Глави української держави Його Величність відзначив історичну важливість першого офіційного візиту Президента України до Королівства Норвегія.

П. Порошенко подякував Королю за підтримку територіальної цілісності України та значну практичну допомогу.

Президент відзначив увагу, яку Його Величність особисто приділяє ситуації в Україні, що зокрема відображено в нещодавній Тронній промові під час відкриття цьогорічної сесії Стортингу Норвегії, у якій було заявлено, що «дії Росії в Україні є однозначним порушенням міжнародного права».

Глава держави відзначив важливість підтримки з боку Норвегії реформи в оборонній сфері та модернізації Збройних сил України (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 18.10**).

Президент П. Порошенко повідомив, що на переговорах у «нормандському форматі» було погоджено питання розробки «дорожньої карти» імплементації мінських домовленостей.

«Головне завдання, яке ми ставили перед собою протягом останніх півроку – переведення формату відносин у формат створення робочої “дорожньої карти”, де буде чітко визначено дві складові. Складова послідовності кроків, які ми робимо для імплементації мінських угод, і гарантії їх виконання», – зазначив Президент під час зустрічі з представниками ЗМІ за підсумками переговорів глав держав «нормандського формату», які відбулися в Берліні.

П. Порошенко наголосив, що «ще півроку тому про “дорожню карту” ніхто і чути не хотів», але це стало можливим завдяки наполегливості української сторони.

Глава Української держави зазначив, що «жодної альтернативи “нормандському формату” на сьогодні не існує і про це було чітко наголошено під час сьогоднішньої зустрічі». «На сьогодні мінські домовленості – це є цілісний документ. І коли ми говоримо про “дорожню карту”, то вона і передбачає послідовність і гарантії», – зазначив Президент і додав, що виконання безпекових умов, припинення вогню, виведення іноземних військ, дотримання режиму розведення військової техніки, забезпечення безперешкодного доступу представників ОБСЄ, звільнення заручників мають передувати переходу до виконання політичної частини.

«Ми маємо розробити та затвердити робочу “дорожню карту”. Українська пропозиція була спочатку підтримана нашими німецькими та французькими партнерами. На сьогодні німецькі та французькі пропозиції щодо основи “дорожньої карти” були затверджені «нормандським форматом»», – сказав Президент.

П. Порошенко повідомив, що було дано доручення міністрам закордонних справ до кінця листопада на зустрічі затвердити основу «дорожньої карти». «Ми дали основні напрями, які ця карта має містити», – уточнив він. Учасники переговорів «нормандського формату» домовились, що протягом місяця міністри зустрінуться ще раз і підіб'ють підсумки для підготовки наступної

зустрічі лідерів держав.

За словами Президента, перше і головне – «дорожня карта» є документом по імплементації всіх документів ухвалених у форматі мінських угод (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>) – 2016. – 20.10).

Президент П. Порошенко вкотре наголошує, що проведенню місцевих виборів в окупованих районах Донецької та Луганської областей передуватиме виконання всіх безпекових умов мінських домовленостей.

«На сьогодні ми маємо пропозиції України щодо “дорожньої карти”, де ми чітко наголосили, що безпековий пакет має передувати пакету політичному», – заявив глава держави в інтерв'ю журналістам українських телеканалів, відповідаючи на запитання коли все ж таки можуть відбутися ці вибори. Він також зауважив, що їхнє проведення має підтримати український парламент.

«Скільки в нас було так, що ніби хтось, кудись, щось буде продавлювати? Не дочекається. Спочатку треба створити безпекові умови, виконати безпекову частину домовленостей: забезпечити припинення вогню, відведення, функціонування і доступ ОБСЄ, в тому числі і до кордону, забезпечити технічну перевірку, звільнення заручників і багато чого, а лише після цього ставити питання про затвердження законодавства про вибори», – підкреслив П. Порошенко.

«Ніяких паралелей. Спочатку безпековий компонент, потім політичний компонент», – додав Президент.

Глава держави акцентував, що волевиявлення громадян має бути вільним і демократичним, а для цього необхідно створити умови. «Ми маємо створити умови для цих виборів. На сьогодні пані Меркель, і пан Штайнмаєр, і керівники багатьох держав Євросоюзу сказали: зараз умов для виборів на Донбасі немає. І в цьому полягає підтримка позиції України», – наголосив він.

П. Порошенко констатував, що нині на окупованих територіях Донбасу присутня велика кількість російських військових, військової техніки та відсутні умови для проведення виборчого процесу тощо.

«Саме тому на першому етапі, етапі до виборів, ми маємо отримати контроль над кордоном з боку озброєної місії ОБСЄ. Це записано в Мінську, я на цьому завжди наголошував. Контроль з боку озброєної місії ОБСЄ має припинити інфільтрацію російських військ, російського озброєння, російської амуніції. Озброєна місія ОБСЄ на постійній основі має стати на кордон і перекрити постачання», – сказав Президент.

«На другий день після виборів ми маємо забезпечити взяття під контроль українськими військовими кордону. Це є вже зараз у Мінську, і це має бути у “дорожній карті” з чіткою датою і з чіткою відповідальністю», – також додав глава держави.

Президент зауважив, що критика такого механізму дій лунає, однак інших варіантів або пропозицій вирішення проблеми немає. «Усі здатні критикувати Мінськ, але ніхто не пропонує жодної альтернативи, крім назавжди залишити ці території агресору: визнати їх окупованими, віддати і не займатися цим. Але якщо Україна не буде цим займатися, то цим не буде займатися ніхто. Бо нікому, крім нас, або більше, ніж нам, це нікому не потрібно. І я, як український

Президент, як гарант Конституції і територіальної цілісності України, нікому не дозволю розкидатися українськими землями – це стосується як Донбасу, так і Криму», – наголосив Президент.

Глава держави також спростував міф щодо того, що на переговорах на Україну тиснуть, «викручують руки» і хочуть «обміняти Україну на Сирію». «Чітко наголошую, що Україна абсолютно самостійна в процесі прийняття рішень. Я нікому і ніколи тиснути ні на себе, ні на Україну не дозволю. Друге – Україна має повну підтримку наших партнерів і союзників Німеччини та Франції. І третє – ніякого обміну позицій України на Сирію не відбувається», – підкреслив Президент. Він додав, що Україна довела, що чітко виконує всі свої зобов'язання, а Росія – ні (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 23.10).

Президент П. Порошенко в інтерв'ю українським телеканалам зазначив, що під час переговорів лідерів «нормандського формату», які відбулися 19 жовтня в Берліні, було домовлено про підготовку до кінця листопада «дорожньої карти» імплементації мінських домовленостей.

Глава держави повідомив, що найближчим часом мають зустрітися дипломатичні радники керівництва країн «нормандської четвірки», а потім міністри закордонних справ, щоб підготувати наступний саміт, де має бути затверджена «дорожня карта». «Домовилися про те, що ми мали закінчити це до кінця листопада. Вважаю, що ми маємо дуже ґрунтовно та ретельно наполягати на тому, щоб це було зроблено», – зазначив Президент.

П. Порошенко додав: «Якщо цього не відбудеться, то на Раді ЄС, яка відбудеться в грудні, керівництво країн-членів ЄС буде мати всі підстави, щоб продовжити та посилити санкції. І ми, як українська сторона, внесли чітку пропозицію – давайте розглянемо позицію, щоб продовжити санкції не на пів року, а на рік – на весь 2017 р. Зараз це питання обговорюється серед країн членів ЄС». Президент наголосив, що нині в ЄС вже не обговорюється питання продовжувати чи не продовжувати санкції, якщо Мінськ не буде імplementований. «Ми досягли єдності. Звертаю вашу увагу на заяву Президента ЄС Д. Туска, який сказав, що внаслідок проведення “нормандського формату” на засіданні Ради Європейського Союзу була забезпечена єдність», – наголосив Президент.

Глава держави також спростував інформацію, що нібито під час переговорів у «нормандському форматі» були досягнуті таємні домовленості, які не оголошують широкій громадськості. «Це не притаманний стиль для європейської політики. Це в Москві можна проводити переговори, підписувати таємні домовленості і потім роками їх не оприлюднювати. Усі домовленості Мінська у вигляді комплексу заходів, протоколу від 5 вересня, меморандуму – чітко оприлюднені», – підкреслив Президент. За його словами, у Берліні під час зустрічі були подані українські, французькі та німецькі проекти «дорожньої карти».

Крім того, відповідаючи на запитання журналістів, чи справді Глава Української держави в певний момент переговорів звернувся до президента РФ на підвищених тонах, П. Порошенко підтвердив, що дійсно закликав В. Путіна припинити стріляти на Донбасі, однак при цьому відзначивши, що на

переговорах голос ніколи не підвищував.

Глава держави відзначив важливість прозорості переговорного процесу для громадськості. Саме тому після зустрічі в Берліні Президент розповів журналістам про результати, а також доручив міністру закордонних справ П. Клімкіну та заступнику Глави АПУ К. Єлісеєву проінформувати депутатів Верховної Ради та представників ЗМІ про деталі переговорів.

Президент розповів, що лівова частина часу під час зустрічі у Берліні була присвячена питанням безпеки, і українська сторона озвучила декілька ключових позицій. «Позиція перша – припинити пінг-понг: хто та коли має імплементувати і яку частину мінських домовленостей. Скрізь має стояти дата і відповідальний. Без цього жодного прогресу я не бачу. Це називається «дорожньою картою», – зазначив П. Порошенко. Президент наголосив, що «дорожня карта» не є зміною, підміною або ревізією мінських домовленостей. Другою українською позицією є необхідність поліцейської озброєної місії ОБСЄ, яка має бути на постійній основі на лінії зіткнення, де має бути розведення сил, в місцях зберігання важкої техніки та артилерії, і на кордоні.

За словами Президента, «дорожня карта» має містити всеохоплюючий режим припинення вогню, гарантування відведення важкої техніки, безперешкодний доступ ОБСЄ до всієї окупованої території, включаючи кордон, безперешкодную роботу дронів і інших технічних засобів для того, щоб фіксувати режим припинення вогню, звільнення заручників і безперешкодний доступ місії Міжнародного Комітету Червоного Хреста, щоб перевірити умови утримання заручників і сприяти їх якнайшвидшому звільненню.

Також безпековий пакет містить завершення розведення військ на трьох ділянках – у Золотому, Петрівському, Станиці Луганській. «Щоб спростувати будь-яку брехню – з жодного клаптика селища Україна не відходить. Україна знімає один спостережний пост. З того боку представники російських терористичних військ знімають три пости», – зазначив глава держави. За його словами, ще є чотири наступних зони, де мають відбутися режим розведення. «Одною із цих чотирьох зон, я це чітко наголосив під час зустрічі у “нормандському форматі”, має бути Дебальцеве», – підкреслив Президент.

Глава держави наголосив, що «дорожня карта» містить імплементацію всіх мінських домовленостей, включно із протоколом від 5 вересня 2014 р., меморандумом від 19 вересня 2014 р. та комплексом заходів від 12 лютого 2015 р., що дає підстави наполягати на демілітаризації Дебальцевого
(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 23.10).

Президент П. Порошенко наголошує, що Північноатлантичний альянс дуже важливий та надійний партнер України.

«Ми сьогодні обговорили можливості поглиблення співробітництва НАТО та України», – повідомив П. Порошенко під час спілкування з представниками ЗМІ за підсумками зустрічі з Генеральним секретарем НАТО Є. Столтенбергом.

«Я дуже вдячний НАТО за підтримку та розбудову нашої оборонної спроможності, а також за реформування, консультативну та технічну допомогу у розбудові нашого сектору безпеки і оборони. Для нас це дуже важливо і ми задоволені станом нашого співробітництва», – сказав глава держави.

Президент наголосив: «Ми дуже вдячні за безпрецедентний комплексний пакет допомоги НАТО для України, яка орієнтована на українські потреби. Найкраща відповідь на російську агресію – це міцна Україна, яка досягла стандартів НАТО. Це те, що ми робимо в Україні».

П. Порошенко підкреслив, що з 2017 р. національна щорічна програма співробітництва з Альянсом буде спрямована на проведення реформ для досягнення Україною стандартів НАТО. «З наступного року вся допомога з боку НАТО буде повністю пов'язана із завданням реформування. Часові рамки залишаються тими самими – 2020 р.», – зазначив глава держави.

Крім того, Президент відзначив важливість поглиблення співробітництва між Україною та Альянсом у питаннях регіональної безпеки, особливо в контексті боротьби з російською агресією. За його словами, наша країна зацікавлена в інтенсифікації діалогу в плані ситуативної обізнаності та сумісності. «Це новий формат співробітництва в рамках програми поглиблених можливостей. І ми сьогодні проаналізували можливості співпраці в цьому плані», – зазначив Глава Української держави.

У свою чергу Генеральний секретар НАТО наголосив, що часті зустрічі з Президентом демонструють дуже тісне співробітництво між Альянсом та Україною.

«НАТО продовжить надавати практичну та політичну підтримку, а також підтримку через трастові фонди НАТО для побудови безпечових інституцій. Також ми будемо співпрацювати в сфері кібербезпеки та реабілітації поранених військових», – повідомив Є. Столтенберг (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 20.10).

Уряд не підтримує пропозицію народних депутатів щодо підвищення заробітних плат членів парламенту і не планує таке підвищення у Державному бюджеті на 2017 р. Про це Прем'єр-міністр України В. Гройсман сказав в ефірі телеканалу ICTV у неділю увечері.

«Ми не підтримуємо рекомендацію щодо підвищення майже вдвічі заробітної плати самим депутатам. Ми вважаємо, що такі зміни в принципі не на часі і не можуть мати місце сьогодні», – заявив В. Гройсман.

«У Бюджеті немає жодного слова про підвищення заробітної плати депутатам удвічі. Це питання – Постанови парламенту. Самі парламентарі внесли цю зміну в Постанову, і в Постанові це записано. Тобто фактично парламент сам для себе зняв обмеження, але ці обмеження не можуть бути профінансовані, тому що ні в Бюджеті 2016 р. таких змін немає, тобто таких грошей немає і, беззаперечно, що уряд не буде підтримувати таке двократне збільшення на наступний рік цього фінансування. Я вважаю, що це є чесно, по-іншому – це абсолютно неправильно», – пояснив голова уряду.

Прем'єр-міністр наголосив, що сьогодні потрібно концентруватися на тому, щоб підвищувати заробітну плату для широкого загалу українців і мінімальну пенсію, змінювати систему пенсійного забезпечення. Уряд працює над цим питанням, зазначив він.

У цьому напрямі у Бюджеті на 2017 р. уряд запропонував підвищення заробітної плати лікарям та освітянам, а також збільшення інших соціальних

видатків.

Так, з 1 грудня 2016 р. до 1 грудня 2017 р. мінімальна пенсія та заробітна плата зростуть за чинними нормами і відповідно до проекту Бюджету у сукупності на 20 %, зазначив В. Гройсман.

«Цього є недостатньо. Дуже важливо, щоби ми більше направляли свої зусилля на підтримку широкої верстви людей. Людям, я вважаю, що дуже чітко потрібно сказати, що це питання є в полі зору парламенту і, однозначно, що це питання – у полі зору уряду. Треба об'єднуватися, щоби дати людям можливість нормально, по-людськи жити. От тут наше головне завдання», – підкреслив Прем'єр-міністр.

Серед інших пріоритетів у проекті Бюджету на 2017 р., визначених урядом: збільшення фінансування на національну безпеку і оборону, у реальний сектор економіки, зокрема у більш масштабне будівництво доріг, що стимулюватиме створення робочих місць.

Також передбачена підтримка малих і середніх фермерських господарств. При цьому уряд розглядає можливості розширення бази оподаткування для того, щоби консолідувати на цей сектор близько 10 млрд грн замість 5,5 млрд грн запланованих раніше.

Прем'єр-міністр нагадав, що минулого пленарного тижня Верховна Рада затвердила висновки та пропозиції до проекту закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік». Уряд за два тижні опрацює ці висновки і рекомендації та вийде на консолідовану позицію, зазначив В. Гройсман.

«Конструктивні речі, речі, які є прогресивними, ми підтримаємо. Зокрема, я вважаю, що гарна ініціатива про те, щоби врегулювати питання і більше підтримати українських фермерів, науку. Це ті речі, які ми маємо точково сьогодні підсилити. І, звісно, є такі пропозиції, які підтримати ми не можемо. Зокрема, є пропозиції майже на 900 млрд грн, які є абсолютно нічим не підкріплені, жодною дохідною частиною», – зауважив він (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 23.10).

Уряд запропонує українцям, що не можуть чи не хочуть скористатися субсидіями для компенсації запровадження ринкової ціни на газ, механізм річної розстрочки на оплату житлово-комунальних послуг. Про це Прем'єр-міністр України В. Гройсман заявив під час зустрічі із керівниками всеукраїнських профспілок та їхніх об'єднань у вівторок.

«Ми провели обговорення з депутатами парламенту і вирішили наступне питання, що ми упровадимо 12-місячну розстрочку на оплату житлово-комунальних послуг для тих, хто не бажає отримувати субсидій», – зазначив він.

За його словами, такий варіант буде запропонований для тих родин, які не можуть або не хочуть узяти участь у програмі субсидій.

«Тобто у нас є два механізми, які можна використовувати: з одного боку, це субсидія – адресна допомога, безповоротна, з іншого боку – якщо такий варіант неприйнятний з тих чи інших причин, будь ласка: споживаємо сьогодні – платимо 12 місяців. Це буде означати, що навантаження на бюджет родини у розстрочці буде щомісячно меншим», – зауважив Прем'єр-міністр.

Голова уряду висловив переконання, що ці два компенсаторних механізми

спрацюють.

«Люди побачать рахунки і побачать, що компенсація є прийнятною, і фактично навіть від підвищення до ринкового рівня ціни [на газ] на бюджетах родин це не позначиться. Це наша мета, це наше завдання», – зауважив він.

В. Гройсман наголосив, що система субсидій є механізмом адресного соціального захисту.

«Ми не можемо субсидувати, дотувати теплокомуненерго, водоканали, втрати і все інше. Ми маємо сьогодні, коли важко, підтримати кожну українську родину», – зауважив він (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 18.10).

Прем'єр-міністр України В. Гройсман закликав французький бізнес узяти участь у приватизації державних підприємств. Про це він заявив під час зустрічі із керівниками французьких компаній в Україні.

В. Гройсман повідомив співрозмовників, що на засіданні у середу уряд прийме рішення про початок приватизації Одеського припортового заводу.

«Будемо дякувати, якщо французький бізнес візьме участь у приватизації цього заводу, – зазначив В. Гройсман. – Я гарантую, що це буде відкрита, публічна та конкурентна приватизація».

Прем'єр-міністр зауважив, що в Україні нараховується 3,8 тис. державних підприємств. «Сотня, можливо, дві [підприємств] є стратегічно важливими, всі інші мають бути продані для інвестування», – зазначив В. Гройсман.

Крім того, уряд продовжить корпоратизацію та зміну менеджменту державних компаній, зауважив він (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 18.10).

Прем'єр-міністр України В. Гройсман закликав Міністерство внутрішніх справ України затвердити план наведення порядку у правоохоронній ситуації в областях країни. Про це голова уряду заявив на засіданні колегії Міністерства внутрішніх справ України.

«Настав час, коли рішенням колегії має бути затверджений план відпрацювання кожної області нашої країни. Вийти на вулиці, посилене патрулювання, залучити сюди Національну гвардію, інші підрозділи та зробити масштабно свою роботу, щоб у кожній області країни на вулицях був спокій, – заявив В. Гройсман. – Досить, щоб по містах, селах і селищах ходили зі зброєю і стріляли одне в одного».

Прем'єр-міністр закликав міністра внутрішніх справ України А. Авакова, Голову Національної поліції України Х. Деканоїдзе, членів колегії МВС України прийняти відповідне рішення і розпочати найближчими днями таке відпрацювання із чіткими завданнями по кожному обласному управлінню і відповідальністю.

В. Гройсман також зауважив, що вимагає змінити організацію роботи правоохоронних органів на місцях.

«Я думаю, що розумні механізми координації на місцях мають бути присутні. Не підпорядкування, а ефективної координації, де система має працювати у взаємодії: патрульна, дільничні, карний розшук – це все

взаємопов'язано з точки зору профілактики [скоєння] і розкриття злочинів», – зазначив він (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 20.10).

Уряд створив робочу групу для напрацювання рішень щодо відродження лісового фонду України та захисту лісових насаджень. Про це Прем'єр-міністр України В. Гройсман заявив під час «Години запитань до уряду» у Верховній Раді України.

Інформуючи про дії уряду на вирішення проблем озвучених в запитання народних депутатів під час попередньої «Години запитань до уряду», – В. Гройсман зазначив: «Як я і обіцяв, міністром аграрної політики та продовольства Т. Кутовим 18 жовтня утворено робочу групу на чолі з міністром аграрної політики [та продовольства України], і співголовою цієї групи є народний депутат, [Секретар Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи] О. Єднак».

До складу робочої групи також входять інші народні депутати, зазначив голова уряду.

«Прошу цій робочій групі працювати, вносити пропозиції. І я дуже розраховую на позицію співголови групи О. Єднака щодо якомога швидкого внесення пропозицій відновлення лісових насаджень», – зазначив він (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 21.10).

Для ефективної роботи виробничих потужностей на території України необхідно розвивати об'єднану енергетичну систему держави. На цьому наголосив віце-прем'єр-міністр України В. Кістіон під час відвідування підстанції 750 кВ «Вінницька» у рамках робочого візиту до Вінницької області.

«Коли ми говоримо про розвиток економіки, про створення прибутку на території нашої держави, то ми говоримо про виробничі потужності. Для того, щоб виробничі потужності працювали, нам потрібно модернізувати та розвивати нашу об'єднану енергетичну систему», – зауважив В. Кістіон.

Він також нагадав, що зараз реалізується проект, який дасть можливість підвищити енергетичну забезпеченість міста Вінниці. Він передбачає модернізацію ПС 750 кВ «Вінницька» та будівництво нової лінії електропередач до міста Вінниця, а також облаштування на території міста підстанції 110/20 кВ.

«Це комплексний проект, який реалізується і будується по частинам. Практично роботи з модернізації підстанції 750 кВ з можливістю підключення лінії 110 кВ уже виконані на 90 %. Ми орієнтуємось, що в березні 2017 р. роботи будуть завершено стовідсотково», – заявив В. Кістіон (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 23.10).

21 жовтня 2016 р. в ІА «УкрІфнорм» Міністерство інформаційної політики України та ГО «Інститут постінформаційного суспільства» презентували результати проекту для журналістів і блогерів з пошуку та обробки інформації з використанням новітніх технологій, методик медіарозвідки журналістських розслідувань – OSINT (Open Source Intelligence –

розвідка по відкритих даних).

Заступник міністра інформаційної політики України А. Біденко зазначив про підтримку з боку МІП у впровадженні проекту OSINT, який дає змогу навчитися якісно розпізнавати інформацію.

«Достовірну інформацію можна шукати за відкритими джерелами, але при цьому треба розумітися на сучасних технологіях. Проект OSINT – це демонстрація технологій та навчання медіаграмотності в одному. Адже поки ми вчимося – ми рухаємо країну вперед», – сказав А. Біденко.

Радник міністра з питань інформаційної безпеки Д. Золотухін представив звіт в рамках проекту, який відбувся вже у 20 містах України та залучив понад 1000 учасників (25 тренінгів).

Д. Золотухін сказав: «Проект має на меті навчати всіх, хто працює з інформацією, швидко знаходити її там, де вона є доступною та достовірною, залучивши досвід подібних міжнародних проектів. Це дасть змогу громадянам не задумуватися, що ЗМІ їх дезінформують. Перевагою проекту є, що ми вчимо використовувати саме сучасні технології при пошуку інформації».

Він також наголосив, що проект забезпечує і доступ до роботи з даними, дає змогу викривати корупціонерів, знаходити швидко правдиву інформацію про високопосадовців, політиків, уникаючи фейковості.

Крім того, під час заходу було представлено сервіс моніторингу реєстраційних даних українських компаній та судового реєстру для захисту від рейдерських захоплень і контролю контрагентів – OpenDataBot.

Участь в заході взяли: А. Біденко – заступник міністра інформаційної політики України; Д. Золотухін – керівник проекту OSINT Academy, директор Інституту постінформаційного суспільства, радник міністра інформаційної політики України; М. Підгайний – юрист проекту пошуку за відкритими даними OpenDataBot (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 21.10*).

Міністерство освіти і науки України рекомендувало керівникам дошкільних навчальних закладів перелік народних традицій, свят та обрядів для використання в роботі з дітьми дошкільного віку.

Виховання дітей на основі національної обрядовості прищеплює любов до української мови, рідного краю, формує громадянську свідомість і виховує естетично розвинену особистість. «У календарних традиціях, звичаях і обрядах сконцентрована багатовікова культура українського народу», – йдеться у листі МОН.

Міністерство рекомендує у дошкільному навчальному закладі проводити народні свята та окремі обряди відповідно до календарної сезонності. Зокрема, восени – Покрови, свято врожаю; взимку – Святого Миколая, Різдвяні свята, Стрітіння; навесні – Великодні свята та різноманітні веснянки; влітку – зелені свята, Івана Купала, обжинки, Спаса тощо.

Проте, як наголошено в документі, педагогічний колектив може самостійно визначати тематику таких свят, узгодивши її з батьками дошкільнят.

У Міністерстві впевнені, що систематичне проведення з вихованцями дошкільних навчальних закладів різноманітної за змістом освітньої роботи щодо народних свят, традицій та мовної культури позитивно позначиться на розвитку пізнавальної, соціально-моральної, художньо-естетичної сфер дитячої

особистості та її креативності.

Разом з тим педагоги повинні працювати з родинами своїх вихованців і роз'яснювати важливість дотримання українських традицій і звичаїв також і на рівні сім'ї (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 21.10*).

ПОЛІТИКА

По итогам встречи нормандской четверки Украина стала на шаг ближе к войне, так как ситуация на Донбассе все больше скатывается к нерегулируемому сценарию эскалации конфликта, считает политолог Р. Бортник.

«Поскольку минские соглашения фактически не реализуются, а заморозка конфликта Россию больше не устраивает, военные действия могут восстановиться на уровне событий в Дебальцево уже в ноябре – декабре текущего года, достигнув апогея в феврале – апреле 2017 г. Следует учитывать, что поводов для восстановления военных действий более чем достаточно. По данным ООН и ОБСЕ, обе стороны постоянно открывают огонь. Кроме того, если санкции против РФ будут продлены, существует огромный шанс эскалации конфликта и восстановления военных действий на Донбассе. Ведь если не будет мирного решения конфликта, он будет разрешен военным путем», – заявил Р. Бортник.

Также, по словам политолога, последняя встреча глав государств в «нормандском формате» была непродуктивной.

«Я думаю, что пятая встреча “нормандской четверки” убедила большинство ее участников в том, что “нормандский формат” находится сегодня в тупике. Ведь решений по поводу предотвращения кризиса на Донбассе нет. Также нет никакого общего заявления по итогам встречи, и не было подписано ни одного документа. То есть встреча была провальной», – сказал Р. Бортник (*ГолосUA (<http://ru.golos.ua/>). – 2016. – 23.10*).

Включение в «дорожную карту» пунктов из соглашения «Минск-1» является политическим лавированием, которое призвано затянуть процесс разработки и утверждения «дорожной карты», считает политолог, руководитель Центра «Третий сектор» А. Золотарев.

«Затягивание времени в вопросе прекращения войны на Востоке страны выгодно официальному Киеву, потому что это позволяет П. Порошенко продолжать находиться в кресле Президента страны. По факту, выполнение минских соглашений способно перевернуть политическую ситуацию в стране и вызвать не только новые парламентские, но и досрочные президентские, выборы», – отметил эксперт.

По словам А. Золотарева, в интервью Президент четко описал свою позицию: альтернативы «минским соглашениям нет». Но, выполняя минские соглашения, украинская сторона продолжит их обсуждение без проведения выборов и отвода вооружения.

Так П. Порошенко оказался в непростой ситуации, считает А.Золотарев.

С одной стороны, западные партнеры требуют выполнения политической части минских договоренностей. С другой стороны, при выполнении политических обязательств, согласно минским соглашениям», может возникнуть политический кризис внутри страны, так как достаточно большое количество политиков не поддерживает такой сценарий.

Эксперт уверен, что разработка «дорожной карты» в рамках минских договоренностей будет затягиваться и эта работа навряд ли будет завершена до конца 2016 г. (*ГолосUA* (<http://ru.golos.ua/>). – 2016. – 24.10).

«Дорожная карта» имплементации минских соглашений на Донбассе не поможет урегулировать конфликт, поскольку угроза продолжения его вооруженной фазы остается, считает директор Института политического анализа и международных исследований С. Толстов.

«Раз уверенности нет, то неопределенность сохраняется. А это значит, что сохраняется угроза продолжения вооруженной фазы конфликта, несмотря на то, что стороны не предпринимают каких-то наступательных операций», – отметил политолог.

По его словам, если дорожная карта, вариант которой обсуждался во время встречи лидеров четырех стран-участниц «нормандского формата», будет согласована, то это очень положительно скажется на ходе урегулирования конфликта на Донбассе.

Однако, как подчеркнул С. Толстов, пока какой-либо уверенности в том, что эта «дорожная карта» будет согласована, нет. При этом эксперт пояснил, что развод сторон начался в «пробных», не самых важных районах (*ГолосUA* (<http://ru.golos.ua/>). – 2016. – 24.10).

Заявление П. Порошенко о включении в «дорожную карту» пунктов из договоров «Минск-1» и «Минск-2» связано с желанием власти вернуть Дебальцево под украинский контроль, считает политический эксперт В. Воля.

«В данном случае “Минск-1” упоминается в связи с ситуацией в Дебальцево. В феврале 2015 г., когда был согласован “Минск-2”, на момент переговоров де-факто территория Дебальцево оспаривалась, а по договоренностям “Минск-1”, подписанным в сентябре 2014 г., территория Дебальцево контролировалась украинской стороной», – отметил эксперт.

По словам В. Воли, отсутствие разработки «дорожной карты» до конца ноября может стать одной из причин откладывания принятия решения по безвизовому режиму для Украины, однако это маловероятно. Скорее всего, это вызовет лишь политическую дискуссию.

В целом эксперт уверен, что включение в «дорожную карту» условий из договора «Минск -1» связано только с желанием украинских властей вернуть Дебальцево под свой контроль, и никаких «откатов» к предыдущим договоренностям наблюдаться не будет (*ГолосUA* (<http://ru.golos.ua/>). – 2016. – 24.10).

В українського керівництва немає чіткого плану і стратегії, що робити з окупованими територіями, наголошує координатор Руху «Справедливість», дипломат М. Лубківський.

Він підкреслив, що влада повинна дати суспільству чітку відповідь, яким чином буде повернуто Донбас і в який спосіб: політичний, економічний, військовий або гуманітарний чи це станеться з поєднанням усіх цих факторів.

«Ми повинні процес урегулювання конфлікту на Донбасі зробити динамічнішим, Україна має стати суб'єктом цього процесу, активним учасником, так як свого часу була Хорватія. Ця країна знаходила навіть у складніших умовах, ніж ми зараз, оскільки не мала своєї державності, не мала такої підтримки, як сьогодні Україна. До того ж, там діяло ембарго на ввезення зброї», – підкреслив М. Лубківський (*TeNews* (<http://www.tenews.org.ua/>)). – 2016. – 23.10).

Между Украиной и Россией должен сохраняться канал, по которому бы обменивались информацией для обсуждения каких-либо вопросов, поэтому разрыв дипломатических отношений между странами нецелесообразен, заявляет посол США в Украине М. Йованович (<http://www.segodnya.ua/politics/pnews/posol-ssha-rasskazala-pochemu-ukraine-ne-stoit-razryvat-dipotnosheniya-s-rf-763134.html>).

По ее словам, дипломатические отношения нужно поддерживать даже с врагом.

«Важнее поддерживать дипломатические отношения с теми, кого не причисляете к друзьям, или даже с кем имеете серьезные расхождения. А в этом случае – очень серьезная проблема. Почему это необходимо? Потому что нужны каналы, по которым бы доходила информация. Таким образом остается возможность для обсуждения и, в конечном итоге, для какого-то соглашения относительно расхождений», – отметила она (*Сегодня* (<http://www.segodnya.ua/>)). – 2016. – 24.10).

Нардеп Украины и глава Украинской добровольческой армии Д. Ярош считает идеальным планом деокупации Донбасса военную операцию, когда ВСУ придут на помощь восставшим жителям Донецкой и Луганской областей.

«Я более чем уверен, что если бы мы подняли на должный уровень боеспособность ВСУ, такую операцию можно было бы провести. Возможно, через полгода, возможно, через год, но если поставить себе это за цель и прийти на помощь, например, восставшему народу на оккупированных территориях, это можно сделать», – сказал Д. Ярош.

Нардеп уверен, что украинские спецслужбы при желании могут организовать на оккупированной части Донбасса восстание против агрессоров. А тогда уже в ситуацию вмешаются и силы антитеррористической операции.

«Это – идеальный план», – считает Д. Ярош (*Час Пик* (<http://vchaspik.ua/>)). – 2016. – 22.10).

Експерт по вопросам национальной безопасности С. Гриневецкий считает главным вызовом для Черноморского региона риск перерастания гибридной войны на Донбассе в полномасштабную войну.

Об этом он заявил в своём выступлении на Международной конференции «Безопасность и стабильность на Чёрном море», которая проходила 20–23 октября в г. Констанца (Румыния).

«Государства Черноморского региона должны быть готовы к новым вызовам, которые, несомненно, повлияют и на их экономику.

Одной из характерных особенностей гибридной войны, которую ведут между собой мировые игроки, являются неконвенционные методы ее ведения, такие как терроризм, информационная война, распространение заведомо неправдивой информации для провоцирования общественных волнений и экономических кризисов. В конечном итоге, есть угроза возникновения в Черноморском регионе целого ряда межгосударственных конфликтов, своеобразной «войны всех против всех».

Следствием этого будет дальнейшее падение инвестиционной привлекательности региона в целом и падение его транзитного и туристического потенциала», – отметил С. Гриневецкий (*Контекст Причерноморье* (<http://www.prichernomorie.com.ua/>). – 2016. – 24.10).

ЕКОНОМІКА

Україна в рамках продовження програми реформ, затвердженої ключовим кредитором країни – Міжнародним валютним фондом, не планує приватизацію стратегічних активів, оскільки такої вимоги МВФ не висував.

Про це йдеться в повідомленні на офіційній сторінці Кабінету Міністрів України в Twitter. «У домовленостях з МВФ немає нових зобов'язань по приватизації, крім тих, які раніше були заплановані Фондом державного майна», – сказано в повідомленні.

Раніше в уряді спростували інформацію про плани щодо повного скасування спрощеної системи оподаткування, підвищення пенсійного віку і негайного введення ринку землі, уточнивши при цьому, що таких вимог МВФ до України не висував.

В уряді наголосили, що до кінця року Україна повинна представити МВФ модель реформи пенсійної системи, яку слід розпочати вже в 2017 р., модель запуску ринку землі, модель податкових змін, що містить скасування спецрежиму сплати ПДВ для агропідприємств і спрощену систему оподаткування для юридичних осіб. Моделі рішень повинні бути широко обговорені в суспільстві.

Україна відновила співпрацю з МВФ по чотирирічній програмі розширеного фінансування (EFF) обсягом фінансування 17,5 млрд дол. у вересні поточного року – після більш ніж річної перерви. Рада директорів фонду 14 вересня повідомив про завершення другого перегляду програми

співробітництва з Україною і прийняв рішення виділити Києву третій за рахунком кредитний транш обсягом 1 млрд дол.

Два попередніх траншу Україна отримала в 2015 р. Таким чином, загальний обсяг уже виділеного фінансування становить 7,62 млрд дол. До кінця року Україна очікує ще одного перегляду програми реформ і виділення до грудня четвертого кредитного траншу обсягом 1,3 млрд дол.

У разі, якщо таке рішення буде прийнято, воно стане першим подібним рішенням в історії відносин України з фондом. Раніше всі програми співпраці завершувалися на отримання нашою країною 2-3 траншей. На початку вересня Кабінет Міністрів України оприлюднив перелік підприємств, що підлягають приватизації у 2016–2017 рр. Він містить понад 10 морських і річкових торговельних портів, близько 20 шахт, більше 10 енергогенеруючих та енергорозподільчих компаній, а також Об'єднану гірничо-хімічну компанію (ОГХК), завод «Електроважмаш», Одеський припортовий завод, підприємство «Сумихімпром» і держпідприємство «Турбоатом» (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387159/domovlenosti-z-mvf-ne-pryupskayut-prodazhu-strategichnyh-pidpryemstv-kabmin>)). – 2016. – 24.10).

Президент П. Порошенко призначив членами ради Національного банку за своєю квотою Б. Данилишина і В. Фурмана.

Про це йдеться в указі Президента № 470/2016.

Богдан Михайлович Данилишин призначений строком на сім років, Василь Миколайович Фурман – на шість років.

Цей указ набирає чинності з моменту його оприлюднення.

Б. Данилишин з грудня 2007 р. по березень 2010 р. був міністром економіки.

У серпні 2010 р. Генеральна прокуратура оголосила його в розшук, а в листопаді того ж року Б. Данилишин попросив політичного притулку в Чехії.

У 2014 р. экс-міністр економіки повернувся в Україну.

В. Фурман з 2001 р. по грудень 2009 р. обіймав посаду генерального директора страхової компанії «Вексель» (дочірня компанія Промінвестбанку).

Після банкрутства СК «Вексель» він перейшов в СК УВІ як голова наглядової ради.

Як повідомлялося, 10 вересня 2015 р. закінчився термін дії повноважень членів ради НБУ.

Відповідно до закону, склад ради НБУ формують парламент і Президент – по чотири члени кожен. Також туди входить глава НБУ за посадою.

У липні Рада призначила четверо членів ради за своєю квотою (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387169/poroshenko-pryznachyv-chlenamy-rady-nbu-danylyshyna-i-furmana>)). – 2016. – 24.10).

Національний банк вважає реалістичним курс гривні 27,2 грн/дол. у 2017 р.

Про це повідомила глава НБУ В. Гонтарева.

«Курс, закладений в бюджет, абсолютно реалістичний. Усі ці цифри вже обговорювалися з міжнародними експертами, і ми вважаємо, що це абсолютно реалістичні цифри», – сказала вона.

В. Гонтарева при цьому припустила, що курс гривні може і не досягти показника 27 грн/дол.

«Це можливо і залежить від стану нашого платіжного балансу. Курс – це дзеркало того, що відбувається в економіці. Сьогодні країна бачить, що ми живемо зі стабільною макроекономічною ситуацією», – додала глава НБУ.

В. Гонтарева нагадала, що два роки тому НБУ перейшов до гнучкого курсоутворення і зробив своїм головним завданням контроль інфляції.

Вона зазначила, що НБУ зберігає прогноз по інфляції в 2016 р. на рівні 12 % і в 2017 р. – 8 %. Нагадаємо, в проект держбюджету-2017 закладено курс гривні 27,2 грн/дол. (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387153/gontareva-nazvala-realistychnyj-kurs-gryvni-na-2017-rik>)). – 2016. – 24.10).

Національний банк нагадує про підписання з Приватбанком трьохрічної програми докапіталізації та погашення кредитів пов'язаним особам.

Про це повідомила в. о. заступник голови НБУ К. Рожкова.

«У першій двадцятки банків зараз закінчується другий етап докапіталізації. Програма завершується 1 січня 2019 р. До цього часу всі банки можуть довести капітал. Усі банки, і найменші, і найбільший (Приватбанк) мають можливість поліпшити свої активи, довести капітал, погасити пов'язані кредити згідно з програмою, яку вони підписали і подали в НБУ», – прокоментувала вона чутки про можливу націоналізацію Приватбанку.

За її словами, НБУ зараз проводить процес верифікації того, як найбільші двадцять банків виконали другий етап докапіталізації.

К. Рожкова нагадала, що після стрес-тестування, яке проводилося за підсумками 2015 р., з найбільшими 20 банками були підписані подібні програми.

«Подібних прецедентів у світі немає. Але ми розуміли, що систему потрібно зберегти і дати їй час. І ми дали цей час», – зазначила вона.

Фактично трьохрічна програма передбачає, що акціонери банків до 1 січня 2019 р. вирішать проблеми докапіталізації цих фінансових установ, реструктуризують кредитні портфелі та підвищать якість активів.

Раніше в ЗМІ з'явилася інформація, що уряд найближчим часом прийме рішення про націоналізацію Приватбанку.

У Приватбанку цю інформацію спростували, назвавши її фейком.

Як повідомлялося, 2015 р. банк закінчив із прибутком 216 млн грн, а в першому півріччі прибуток банку становив 530,9 млн грн.

41,66 % акцій Приватбанку належать бізнесменові І. Коломойському, 33,2525 % – бізнесменові Г. Боголюбову.

За даними НБУ, на 1 липня за розміром активів банк посідав перше місце (268,9 млрд грн) серед 101 чинного банку (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387157/nbu-nagaduye-pro-pidpysannya-z-privatbankom-3-richnoyi-programy-dokapitalizatsiyi>)). – 2016. – 24.10).

ПриватБанк заперечує інформацію про плани щодо його націоналізації, – повідомив перший заступник голови правління ПриватБанку О. Гороховський в Facebook.

«Щоосені у нас у країні народна забава: «Націоналізувати “ПриватБанк”», – написав він і додав: «Ця інформація – черговий фейк».

Сьогодні ЗМІ опублікували інформацію з посиланням нібито на меморандум з України з МВФ, згідно з яким, уряд планує націоналізувати ПриватБанк протягом найближчих двох тижнів, тому що фінустанова потребує докапіталізації, виконати яку сама не в змозі.

У вересні 2016 р. Приватбанк НБУ перерахував 1 млрд 045 млн грн в рахунок погашення коштів, які були отримані як рефінансування в 2014–2015 рр. (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387125/pryvatbank-natsionalizuvaty-ne-budut-gorohovskij>)). – 2016. – 23.10).

З початку року і впродовж березня – червня 2017 р. в Україні очікується надлишок електроенергії. Про це в інтерв'ю Економічній правді розповів міністр енергетики та вугільної промисловості І. Насалик.

«Я вам зараз скажу інсайдерську інформацію: в кінці лютого і протягом березня – червня 2017 р. у нас стоїть питання, куди нам подіти електроенергію, тому що буде її надлишок», – сказав міністр.

При цьому І. Насалик зазначив, що експортувати електроенергію з Бурштинської ТЕС не вийде.

«З Бурштинської ви не зможете цього зробити (експортувати електроенергію, ЕП) тому що ринок ОРЦ вам не дасть – у нас неконкурентоспроможна ціна», – заявив він.

«Ідеться про надлишки потужностей атомних електростанцій, які ми хочемо дати можливість експортувати безпосередньо самому “Енергоатому”», – підсумував міністр (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387132/narochatku-2017-roku-v-ukrayini-ochikuyetsya-nadlyshok-elektroenergiyi>)). – 2016. – 24.10).

ПАТ «Укрнафта» переходить на закупівлі через систему ProZorro.

«Укрнафта» приєдналася до системи ProZorro з допомогою електронного майданчика zakurki.prom.ua і в середині жовтня розмістила перші заявки на онлайн платформі. У рамках чотирьох тендерів «Укрнафта» планує закупити мастила і трубку продукцію на загальну орієнтовну суму 21 млн грн», – йдеться в повідомленні.

У компанії зазначають, що 12 співробітників з команди закупівель «Укрнафти» пройшли навчання для роботи з ProZorro, зараз структурні підрозділи залучаються до роботи з системою (їхні перші тендери будуть розміщені на онлайн платформі в кінці жовтня) (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387128/ukrnafta-perehodyt-na-zakupivli-cherez-prozorro>)). – 2016. – 24.10).

22 жовтня Україна імпортувала з Словаччини рекордні 42,016 млн куб. м природного газу. Про це говорять дані ПАТ «Укртрансгаз».

Попередні максимальні значення імпорту зі Словаччини за 26-місячну історію цього реверсу також були зафіксовані в жовтні цього року: 21-го (41,859 млн куб. м) і 5-го (41,627 млн куб. м).

Загалом, протягом 1–22 жовтня Україна імпортувала з Європи 1,077 млрд куб. м газу, в тому числі з Росії – 897,5 млн куб. м, Польщі – 92,8 млн куб. м, Угорщини – 86,9 млн куб. м. Раніше голова правління НАК «Нафтогаз України» А. Коболєв прогнозував, що в жовтні імпорт газу з Європи становитиме близько 1,3–1,4 млрд куб. м.

Імпорт газу з боку Росії не здійснюється Україною з 26 листопада 2015 р. (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387154/ukrayina-importovala-rekordnu-kilkist-gazu-zi-slovachchyny>). – 2016. – 24.10).

Іран планує залучити 72 млрд дол. іноземних інвестицій в нафтохімічний сектор.

Про це заявила заступник міністра нафти країни М. Шахдає.

За словами М. Шахдає, зарубіжні інвестори можуть узяти участь в 80 проектах, з яких 50 вже реалізуються, а 30 – вивчаються.

Сукупна виробнича потужність проектів першої групи – 41,3 млн т на рік, для них потрібні 32,3 млрд дол. інвестицій. Сукупна виробнича потужність проектів другої групи – 49,1 млн т, для них потрібно 39,8 млрд дол. (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387145/iran-investuye-72-milyardy-dollariv-naftohimichnyj-sektor>). – 2016. – 24.10).

За півроку український ринок електрокарів зріс у 2,5 раза – було продано 192 машини.

За результатами першого півріччя 2016 р. наша країна увійшла в десятку лідерів в Європі за продажами електрокарів. Ринок електромобілів в Україні за шість місяців ріс відразу в 2,5 раза.

Усього за півроку продано 192 нових електрокара, тоді як за аналогічний період минулого року – лише 72. Цей показник вищий, ніж, наприклад, у сусідніх Польщі та Росії, і в 2,2 раза більший, ніж в Естонії, Латвії та Литві разом узятих.

Електромобілі становлять 0,7 % усіх нових машин, проданих в 2016 р. Саме за цим показником Україна і увійшла в європейський Топ-10. В Європі найвища частка електрокарів на ринку в Норвегії – 15 %. Вище за Україну в рейтингу також Швейцарія Австрія, Франція, Нідерланди та Швеція.

Настільки високі продажі електромобілів в Україні можна пояснити скасуванням акцизу на них з 2016 р. Лідерами ринку електромобілів в нашій країні є Nissan Leaf (142 проданих машини) і Tesla Model S (20 машин) (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387139/ukrayina-uvijshla-v-desyatku-lideriv-yevropy-z-prodazhu-elektromobiliv>). – 2016. – 24.10).

Асоціація «Укравтопром» оцінює імпорт легкових автомобілів в Україну за підсумками січня – серпня поточного року в 48 834 одиниць на суму 860 млн дол.

«Усього за період з січня по серпень в Україну було імпортовано 48 834 легкових автомобіля на суму 860 млн дол. У результаті, порівняно з аналогічним періодом минулого року кількість ввезених іномарок зросла на 29 %, а їхня середня митна вартість збільшилася на 4,6 тис. дол.», – повідомляє «Укравтопром».

Згідно з повідомленням, у серпні Україна імпортувала рекордну за останні 30 місяців кількість легкових автомобілів – 7839 одиниць на суму 129,668 млн дол.

«Таким чином, середня митна вартість ввезеної іномарки знизилася в порівнянні з попереднім місяцем на 4,4 тис. дол. і становила 16,5 тис. дол. Причиною такого зниження стало збільшення в структурі імпорту частки автомобілів, що були в експлуатації», – сказано в повідомленні.

Крім того, в регіональній структурі імпорту 54 % припадає на Європу, трохи менше третини – азіатський регіон.

«Північноамериканські поставки становили близько 8 % серпневого імпорту, а країни СНД сформували ще 4 % імпорту легкових автомобілів», – зазначає «Укравтопром».

Як повідомлялося раніше, українські автомобілебудівні підприємства в січні – вересні випустили 3,213 тис. одиниць техніки, що на 31 % менше, ніж роком раніше. Зокрема, випущено 2,587 тис. одиниць легкових авто (–16,1 %), 484 одиниць комерційних (–55,8 %) і 142 автобуса (–68,9 %).

У вересні в Україні випущено 411 авто, що на 1,2 % менше, ніж у вересні минулого року, проте на 19,5 % більше, ніж у серпні поточного.

Легкових автомобілів вироблено 375 штук, що в 2,2 раза більше, ніж у вересні 2015 р. та на 21,4 % більше, ніж у серпні поточного року. Усі легкові авто випустило ПрАТ «Єврокар». Крім того, виготовлено 35 автобусів, що аналогічно показнику минулого місяця і на 52,1 % менше, ніж у вересні 2015 р. (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387183/ukrayina-importovala-rekordnu-kilkist-inomarov>). – 2016. – 24.10).

Україна і Туреччина мають намір почати спільне виробництво танків, ракет і безпілотних літальних апаратів (БПЛА).

Про це йдеться в повідомленні прес-служби Ради національної безпеки і оборони України за підсумками зустрічі секретаря РНБО О. Турчинова з головою комітету з питань оборонної промисловості Туреччини І. Деміром.

«Ми працюємо в напрямі реалізації конкретних проектів і широкого спектра завдань, зокрема, в частині виробництва бронетехніки, ракетобудування, літакобудування та ін.», – зазначив О. Турчинов. Він також підкреслив, що Україна вважає перспективним створення спільних підприємств з Туреччиною, які б займалися виробництвом боєприпасів, безпілотних літальних апаратів, ракет і танків.

У цьому контексті сторони обговорили питання залучення турецьких інвестицій в оборонно-промисловий комплекс України. «Координаційна група,

яка була створена після нашої зустрічі, зараз плідно працює і виходить на реалізацію конкретних проектів», – у свою чергу зазначив І. Демір. Він також додав, що Туреччина зацікавлена у розвитку співпраці з Україною в сфері оборонної промисловості.

«Ми цінуємо співпрацю з Україною та зацікавлені в істотному розширенні взаємовигідного співробітництва. Ми бачимо, що наші країни можуть забезпечити реалізацію багатьох масштабних проектів, що дасть велику синергію та зміцнить їхній оборонний потенціал», – зазначив І. Демір (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387193/ukrayina-i-turechchyna-planuyut-rozpochaty-spilne-vyrobnytstvo-tankiv>)). – 2016. – 24.10).

Белавія з 21 листопада подвоїла число польотів на маршруті Львів – Мінськ і буде виконувати рейси на цій лінії щодня.

Про це повідомила гендиректор аеропорту Львів Т. Романовська, передає avianews.com.

Заступник гендиректора білоруського авіаперевізника І. Чергінець підтвердив цю інформацію.

Він уточнив, що Белавія має намір використовувати на маршруті Львів – Мінськ літаки типу Embraer 175 (76 місць) і Boeing 737-500 (104–120 місць).

Відкриті 17 серпня рейси Львів – Мінськ виконуються зараз чотири рази на тиждень по вівторках, середах, четвергах і суботах. Додаткові рейси з'являться по понеділках, п'ятницях і неділях (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387121/biloruska-kompaniya-vdvichi-chastishe-litayme-na-marshruti-lviv-minsk>)). – 2016. – 23.10).

Як повідомляється на сторінці КП «Київський метрополітен» у Facebook, на станціях метро почали встановлювати турнікети, які працюють виключно з картками. До кінця 2017 р. підприємство планує повністю відмовитися від жетонів. Користувачі отримають від цього максимум вигоди, впевнені в метрополітені, адже поповнити картку можна швидко, не витрачаючи часу на черги. А також можна заощадити кошти: при поповненні картки на 50 поїздок їхня вартість становитиме 3,5 грн кожна.

Сплатити проїзд у метро швидко та безконтактно можна також за допомогою банківської картки Mastercard Paypass, а також за допомогою пристроїв з підтримкою безконтактної технології (годинником, смартфоном). Як повідомляє Київський метрополітен на сьогодні ведуться переговори з компанією Visa, щоб власники карток цієї платіжної системи також могли скористатися перевагою безготівкової оплати проїзду в метро.

Крім того, представники метрополітену анонсували можливість поповнення проїзного з банківської картки або через Інтернет. «Розглядаємо це питання. Є деякі технічні складнощі, але ми віримо, що нашим фахівцям все під силу», – повідомляється в пості.

Кияни пільгових категорій з 1 квітня 2017 р. (за рішенням Київради) будуть користуватися виключно «Карткою киянина». Інші пільгові категорії, якими забезпечене право безкоштовного проїзду, будуть використовувати оригінали посвідчень.

Що ж станеться з жетонами? Вони будуть передані на склад. Також у повідомленні повідомляється, що пасажери купують, але не використовують від 150 до 200 тис. жетонів щомісяця. А це 600–800 тис. грн (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387109/majbutnye-bez-zhetoniv-kyuyivskiy-metropoliten-povnistyu-perejde-na-kartky>)). – 2016. – 23.10).

Визначені кращі готелі України в рамках престижної міжнародної премії World Travel Awards 2016.

В Україні удостоєні високої нагороди чотири готелі в різних номінаціях, які знаходяться в Києві, повідомляється на офіційному сайті. Журі високо оцінили належний рівень надання послуг, а також їхній дизайн і комфортне проживання.

Щорічна премія World Travel Awards була заснована у 1993 р. в Лондоні. Міжнародні експерти в сфері готельного бізнесу нагороджують премією, яку називають «Оскар» у світі туристичної індустрії, кращі готелі, курорти, найбільш цікаві міста для мандрівників, пам'ятки та авіакомпанії.

Кращий бутік-готель: 11 Mirrors, Київ.

Кращий бізнес-готель: Fairmont Grand Hotel, Київ.

Кращий готельний номер: Президентські апартаменти в Fairmont Grand Hotel.

Кращий апартамент-готель: Senator Apartments Executive Court (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387036/vyznacheno-krashhi-goteli-ukrayiny>)). – 2016. – 23.10).

Будівництво додаткових баз зберігання овочів і фруктів є одним із пріоритетних завдань Міністерства аграрної політики та продовольства України на найближчі два-три роки. Про це повідомив глава Мінагропроду Т. Кутовий на своїй сторінці у Facebook.

«Серед інновацій, плани щодо яких концентрує команда Мінагропроду, це питання (будівництва сховищ. – Ред.) стоїть одним з перших. У нас дефіцит баз для зберігання продукції, щоб мати час на диверсифікацію переробки. Тому ми плануємо розширити ресурс сховищ в найближчі два-три роки», – написав міністр.

Т. Кутовий до повідомлення прикріпив інфографіку, згідно з якою міністерство планує в найближчі кілька років побудувати картоплесховища на 65,6 тис. т, сховища для фруктів на 124,4 тис. т і сховища для овочів на 401,4 тис. т.

Міністр зазначив, що розширення інфраструктури зберігання овочів і фруктів дасть змогу задовольнити потреби українського внутрішнього ринку.

«Наприклад, яблука. У нас їх виробляється дуже багато, але доводиться переробляти їх на соки та концентрати, бо ніде тримати великий урожай, який міг би задовольнити внутрішні потреби. Потім на полицях супермаркетів ми бачимо смачні і красиві яблука. Але не українські», – зазначив Т. Кутовий. Він також заявив, що наразі відомство займається залученням інвестицій під цей проект (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387188/kutovyj-rozpoviv-pro-odyn-z-priorytetnyh-proektiv-minagroprodu-ukrayiny>)). – 2016. – 24.10).

За попередніми даними, виробництво вина в Україні за 2016 р. збільшилося і становить 1,2 млн гектолітрів порівняно з 0,9 млн гектолітра в 2015 р.

Про це повідомили в корпорації Укрвинпром.

При цьому, посилаючись на звіт Міжнародної організації винограду і вина (МОВВ), в корпорації уточнили, що світове виробництво попередньо становить 259,5 млн гектолітрів, що на 5 % менше, ніж у 2015 р.

За словами представників МОВВ, спад виробництва вина в 2016 р. є наслідком кліматичних змін і може стати найменшим за останні 20 років.

Відзначається, що в 2016 р. найбільшим виробником вина в світі стала Італія з обсягом виробництва в 48,8 млн гектолітрів, далі йдуть Франція – 41,9 млн гектолітрів та Іспанія – 37,8 млн гектолітрів. Варто відзначити, незважаючи на першість Італії, обсяги її виробництва вина зменшилися, як і у Франції. Проте показник виробництва вина Іспанії незначно збільшився.

Сполучені Штати Америки вже четвертий рік поспіль показують високий рівень виробництва вина. За підсумками 2016 р. він становить 22,5 млн гектолітрів.

Після двох неврожаїв Румунія повернулася на хороший рівень виробництва вина, і він становить 4,8 млн гектолітрів.

У Південній Америці виробництво різко впало в Аргентині – 8,8 млн гектолітрів порівняно з 13,4 млн гектолітрів у 2015 р. Зменшилася також виробництво в Бразилії і становить 1,4 млн гектолітрів.

Проте виробництво зросло в Австралії – 12,5 млн гектолітрів і в Новій Зеландії – 3,1 млн гектолітрів.

У червні повідомлялося, що так зване державне унітарне підприємство ПАТ Масандра вперше експортувало свою продукцію після анексії Криму (*Finance.UA (<http://news.finance.ua>). – 2016. – 23.10*).

У вересні Україна експортувала 7,9 тис. т кавунів, тим самим побивши свій семирічний рекорд. Усього з початку сезону Україна експортувала 21 тис. т баштанних.

У вересні поточного року Україна збільшила експорт баштанних на 21 % порівняно з аналогічним місяцем 2015 р., повідомляє «АПК-Інформ: овочі і фрукти».

Так, у вересні 2016 р. українські експортери відвантажили на зовнішній ринок 7,9 тис. т кавунів і динь, тоді як роком раніше цей показник становив трохи менше 6,5 тис. т. Варто зазначити, що більше було експортовано лише в 2009 р., коли Україна за вересень реалізувала на зовнішньому ринку 8,3 тис. т кавунів і динь.

Виходячи з цифр, минулого місяця Україні вдалося експортувати рекордний обсяг баштанних за останні сім років і отримати другий результат за всю історію незалежності країни.

Усього ж з початку сезону реалізації баштанних експорт становить 21 тис. т. Основним покупцем даної продукції вже другий рік виступає Польща. З червня по вересень у цю країну вже було відвантажено 7,3 тис. т, або 35 % від загального обсягу експорту.

На другому місці – Білорусь. Ця країна вже багато років входить до трійки країн-лідерів по споживанню українських баштанних. У поточному році Україна вже відвантажила на цей ринок 3,5 тис. т, або 17 % від загального експорту.

Трійку лідерів замикає Литва. На цю країну припало 14 % від загального обсягу експорту, або 2,9 тис. т (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387127/ukrayina-vstanovyla-rekord-z-eksportu-kavuniv-i-dyn>). – 2016. – 24.10).

Компанія British American Tobacco (BAT), яка володіє 42,2 % акцій Reynolds American Inc., запропонувала викупити решту 57,8 % американської компанії.

Про це компанія повідомила у своєму прес-релізі.

BAT готова заплатити за кожен папір Reynolds 56,5 дол. – на 20 % більше, ніж коштували акції компанії на закритті торгів 20 жовтня. Вартість підприємства Reynolds оцінена в 93 млрд дол.

Таким чином, загальна сума операції оцінюється в 47 млрд дол., з яких 20 млрд дол. BAT має намір заплатити грошовими коштами, а 27 млрд дол. – у вигляді власних акцій.

Відзначається, що, якщо угода відбудеться, на ринку буде утворена найбільша в світі публічна тютюнова компанія за оборотами та операційним прибутком.

За оцінками BAT, угода може позитивно позначитися на її прибутку вже в перший повний рік після завершення. Синергетичний ефект становитиме близько 400 млн дол.

Нагадаємо, що в липні компанія Precis, яку пов'язують з British American Tobacco, придбала 99,98 % акцій ПрАТ А/Тютюнова компанія В.А.Т.-Прилуки (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387119/british-american-tobacco-maye-namir-stvoryty-najbilshu-v-sviti-tyutyunovu-kompaniyu>). – 2016. – 24.10).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Великі банки можуть залишити Великобританію через «Brexit» уже на початку 2017 р.

Таку думку висловив глава Асоціації британських банкірів (ВВА) Е. Браун.

В опублікованій Е. Брауном колонці в Guardian йдеться, що європейські міста активно запрошують банки до себе.

«У більшості міжнародних банків зараз є проектні групи, які вирішують, який обсяг діяльності їм необхідно перенести, щоб гарантувати подальшу можливість обслуговування клієнтів, у які терміни і як найкраще це зробити», – пише він.

За його словами, невеликі банки почнуть переїжджати ще до Різдва, великі, як очікується, почнуть у I кварталі наступного року.

«Справжні проблеми для бізнесу почалися не на наступний день після референдуму. – пояснює Е. Браун. – Вони почнуться після того, як ми покинемо ЄС».

На думку Е. Брауна, може скластися ситуація, коли більша частина торгівлі між Британією та ЄС у фінансовому секторі «опиниться, у кращому випадку, під питанням з юридичної точки зору, а в гіршому просто стане незаконною, бо за ніч банки втратять дозвіл регуляторів надавати послуги».

«Існує реальний ризик перебоїв на європейських фінансових ринках», – підкреслює глава Асоціації.

На початку жовтня прем'єр-міністр країни Т. Мей повідомила, що Британія офіційно почне процес виходу зі складу ЄС не пізніше березня 2017 р. (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387144/brytanski-banky-gotyuyutsya-do-pereyizdu-cherez-brexite>). – 2016. – 24.10).

За словами В. Гонtareвої, на сьогодні заборгованість з рефінансування становить 74 млрд грн, з яких 44 млрд грн знаходяться в неплатоспроможних банках, і цим банкам видавалися гроші не в період її роботи.

«Коли я прийшла в Національний банк, у нас заборгованість з рефінансування була 104 млрд грн. За мою каденцію Нацбанк забрав з ринку 37 млрд грн, з яких тільки в 2016 р. 25,9 млрд грн», – зазначила вона.

При цьому вона зазначила, що за час прем'єрства лідера «Батьківщини» Ю. Тимошенко було видано на рефінансування 84,9 млрд грн, причому В. Гонtareва вказала, що тоді курс становив 5 грн/дол. Глава Нацбанку нагадала, що свого часу в банки «Родовід» і «Київ» було «влито» 25 млрд грн за курсом 5, плюс «рефінансування, яке пропало в цих банках».

В. Гонtareва підкреслила, що в країні зараз макрофінансова стабільність, з початку року депозити зросли на 7 % – на 12 млрд грн.

«Тому у нас немає проблеми ні з макрофінансовою стабільністю, щодо якої у нас абсолютно стабільна ситуація в країні, ні з нашим платіжним балансом, ні з нашим рахунком поточних операцій, ні з нашими резервами, які вже покривають більше чотирьох місяців імпорту, і ми збираємося їх нарощувати далі, ні на валютному ринку, з якого у населення Нацбанк купив вже 1,4 млрд грн тільки в цьому році», – розповіла вона.

Глава Нацбанку переконана, що акція проти неї спланована безпосередньо недолугими власниками банків, тому що в судах наближається вирішення питань з ними (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387168/gontareva-rozpovila-pro-borgy-bankiv-i-stabilnist-v-krayini>). – 2016. – 24.10).

Виведені з ринку України 82 банки займалися відмиванням грошей або не мали активів. Про це заявила глава Національного банку України (НБУ) В. Гонtareва.

«Насправді, не шкодуйте про 82 банки, які ми вивели з ринку, як би боляче це не було. Тому що ці банки, на жаль, не були банками. З них 20 банків займалися просто відмиванням грошей, в інших банках просто не було

абсолютно ніяких активів, тому що їх просто власники ці активи вкрали», – сказала глава НБУ.

В. Гонтарева також нагадала, що власники банків несуть відповідальність за неплатоспроможність своїх фінустанов.

«І я хочу, щоб всі власники цих банків знали, що ще в квітні 2015 р. Верховною Радою був прийнятий закон про відповідальність не тільки менеджменту цих банків, але і про відповідальність акціонерів цих банків. Тому кожному з цих акціонерів, напевно, буде по п'ять років, а за два банки, напевно, по п'ять за кожен», – сказала глава Нацбанку.

Як відомо, за два роки Нацбанк вивів з ринку понад 80 фінустанов, які не відповідали нормативам регулятора або не хотіли розкривати інформацію про власників. Це приблизно 40 % від загальної кількості банків у країні (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387158/ne-shkodujte-pro-82-banku-yaki-my-vyvely-z-rynku-gontraeva>). – 2016. – 24.10).

Національний банк оцінює завдані власником банку «Михайлівський» В. Поліщуком збитки в 23 млрд грн.

Про це заявляє глава Національного банку В. Гонтарева.

«Банк “Михайлівський” був невеликий. Його власник В. Поліщук заборгував 23 млрд грн банкам, Фонду гарантування вкладів», – сказала вона.

В. Гонтарева заявила, що Фонд гарантування вже направив 3,2 тис. заяв в правоохоронні органи щодо власників банків-банкрутів на загальну суму 248 млрд грн.

Як повідомлялося, прокуратура Києва розраховує притягнути до відповідальності власника мережі з продажу побутової техніки та електроніки «Ельдорадо» і ТОЦ Gulliver В. Поліщука за банкрутство банку «Михайлівський», в якому він раніше володів 92,501 % статутного капіталу.

Раніше Шевченківський райсуд Києва заарештував колишнього голову правління банку «Михайлівський» І. Дорошенка на два місяці з правом внесення 137,8 млн грн застави. У травні в банк «Михайлівський» була введена зовнішня адміністрація. Пізніше стало відомо, що за день до цього банк продав свої кредити іншим фінкомпаніям.

23 травня правління Національного банку прийняло рішення про віднесення ПАТ «Банк Михайлівський» до категорії неплатоспроможних.

У липні Фонд гарантування вкладів почав ліквідацію банку (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387162/u-nbu-rozpovily-yakyh-zbytkiv-zavdav-zbiglyj-vlasnyk-banku-myhajlivskij>). – 2016. – 24.10).

Верховна Рада прийняла за основу і в цілому законопроект про реструктуризацію боргу ДП «Антонов» перед державою за облігаціями його попередника ДП «Київський авіазавод Авіант», випущеними в 2009 р.

За нього проголосували 285 народних депутатів.

Як повідомляється в пояснювальній записці, борг ДП «Антонов» станом на 1 серпня дорівнював 1,27 млрд грн, виплатити таку суму підприємство не в змозі. Тому депутати дозволили компанії погашати заборгованість рівними частинами протягом 10 років, починаючи з I кварталу 2017 р. 3 дня набрання

чинності цим законом пеня і штрафні санкції нараховуватися не будуть, а вже нараховані (566 млн грн) – скасовуються.

Таким чином, «Антонову» потрібно буде заплатити тільки 706 млн грн основного боргу.

Нагадаємо, що «Авіант» в 2009 р. став філією ДП «Антонов». За сім років після приєднання заводу «Авіант» «Антонов» випустив всього 16 серійних літаків: шість Ан-32, три Ан-148 і шість Ан-158 (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387187/rada-spysala-antonovu-borg-na-pivmilyarda-gryven>)). – 2016. – 24.10).

21 жовтня «Укрзалізниця» видала телеграму конвенції на перевезення вантажів у вагонах деяких російських залізничних операторів, яким забороняється перевезення всіх вантажів і порожніх вагонів, у тому числі транзит по території України вагонів цих компаній.

Про це пише «Нефтерынок».

Як зазначає видання, заборона на перевезення торкнулася ТОВ «Сбербанк Лізинг», ТОВ «СГ-транс», «НЕФТЕТРАНССЕРВИС», «Промтрансінвеста», ТОВ «Астон», «Рейл 1520 сервіс».

Інформацію «Укрзалізниця» підтвердив один з імпортерів російського скрапленого газу. У зв'язку із введенням заборони у деяких українських трейдерів вже відбулася зупинка оформлення ресурсу. Учасники ринку відзначають, що на сьогоднішній момент назад до Росії не повертаються навіть порожні цистерни.

Нагадаємо, 18 жовтня президент П. Порошенко підписав указ, яким продовжив санкції по відношенню до Росії і російських компаній.

У список санкцій входили російські банки, авіакомпанії та підприємства ОПК. Компанії, які працювали і які продовжували працювати в Криму, серед них 17 авіакомпаній, у тому числі і найбільші – «Аерофлот», «Сибір» і «Трансаеро» (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387182/ukrzaliznytsya-zaboronyla-vyizd-tsysternam-11-rosijskyh-pereviznykiv>)). – 2016. – 24.10).

За вересень 2016 р. вітчизняні металурги виробили 1,9 млн т сталі, що на 8 % менше за вересень 2015 р.

Про це йдеться у звіті World Steel Association.

Україна за обсягом виробництва сталі займає 11 місце в світі. Перші місця рейтингу займають Китай, Японія та Індія. Росія перебуває на п'ятому місці. Вона також скоротила виробництво сталі у вересні на 2,1 % порівняно з торішнім вереснем до 5,7 млн т.

За дев'ять місяців 2016 р. азіатські країни виробили 825,9 млн т сталі, що на 0,6 % більше, ніж за аналогічний період 2015 р. В Євросоюзі виробники видали 121,3 млн т сталі, що на 4,8 % менше, ніж за звітний період минулого року.

У Північній Америці виробництво сталі становить за 9 місяців 2016 р. 83,9 млн т, що на 1,4 % менше, ніж у минулому році.

Раніше повідомлялося, що українські металурги виступають за

детінізацію ринку брухту (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387122/v-ukrayini-vpalo-vyrobnytstvo-stali>)). – 2016. – 24.10).

У вересні споживчі настрої українців погіршилися. Народ в очікуванні девальвації і не має наміру робити серйозних покупок, – про це говорять дані дослідження споживчих настроїв в Україні, проведені компанією GfK Ukraine.

Згідно з дослідженням, у вересні індекс споживчих настроїв становив 50,1, що на 3,6 пункту нижче показника у серпні. Індекс поточного стану знизився на 6,7 п. – до рівня 44,0.

Але разом з тим у вересні очікування українців щодо можливого безробіття дещо покращилися: індекс очікуваної динаміки безробіття встановився на позначці 144,9, що на 0,4 в. п. менше показника серпня. Проте зріс індекс інфляційних очікувань: вересневий 190,7 на 3,9 п. вище серпневого.

Вересневі очікування українців щодо курсу гривні протягом найближчих трьох місяців погіршилися: індекс девальваційних очікувань піднявся на 11,6 п. – до значення 161. «Девальваційні процеси і очікування зростання тарифів на комунальні послуги негативно вплинули на споживчі настрої населення у вересні 2016 р., особливо ослабили наміри великих покупок», – коментують аналітики GfK Ukraine.

На думку експерта, у проекті Бюджету-2017 уряд посилює фінансування силовиків і чиновників, забираючи останнє у малозабезпечених громадян (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387030/ukrayintsi-v-ochikuvanni-devalvatsiyi-gryvni-gfk-ukraine>)). – 2016. – 23.10).

Українці, народжені в 1950–1960-х роках, ризикують залишитися без пенсій. Виплати можуть не нарахувати, якщо немає необхідного стажу.

Про це повідомила начальник Головного управління пенсійного фонду України у Вінницькій області О. Корчак.

«Сьогоднішня ситуація складалася, починаючи з 1991 р. Одні поїхали за кордон, інші стали займатися бізнесом, працювали нелегально», – зазначила вона.

При цьому О. Корчак підкреслила, що це стосується тільки тих людей, які працювали без трудової книжки і не встигли набрати необхідних 15 років трудового стажу.

«І тепер ми маємо покоління, яке не набуло права на пенсію, оскільки не має необхідних 15 років трудового стажу. Це люди у віці 50–60 років, які звертаються до Пенсійного фонду, але пенсію їм призначити ми не можемо. І що найсумніше, заробити цей стаж у них вже немає часу», – пояснила О. Корчак (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387147/50-60-richnyh-ukrayintsi-v-mozhut-zalyshyty-bez-pensiyi>)). – 2016. – 24.10).

Чисельність населення України станом на 1 вересня 2016 р., за оцінками Державної служби статистики України, становить 42 млн 642,4 тис. осіб, що на 118,1 тис. осіб менше, ніж на початок року.

У січні – серпні поточного року, за даними Держстату, в Україні народилося 264 136 дітей, водночас як за аналогічний період 2015 р. цей показник становив 273 884 дитини. У січні – серпні було зафіксовано природне скорочення населення на 125 027 осіб, тоді як за січень – серпень 2015 р. населення скоротилося на 130 483 людини. Водночас число іммігрантів у січні – серпні поточного року перевищило кількість емігрантів на 6945 осіб, за аналогічний період 2015 р. цей показник становив 6916 осіб.

У Держстаті зазначають, що залишається істотним перевищення кількості померлих над кількістю новонароджених: на 100 померлих – 68 новонароджених.

Усі дані наводяться без урахування Криму та зони проведення антитерористичної операції на Сході України.

Навесні 2014 р. після анексії Криму та формування зони антитерористичної операції на Сході країни у зв'язку з початком активних бойових дій в регіоні чисельність населення України була істотно скоригована і зменшена до 43 млн з 45 млн осіб. Надалі цей показник зменшувався від місяця до місяця.

Востаннє перепис населення в Україні проводився у 2001 р. Організація Об'єднаних Націй рекомендує проводити дану оцінку один раз на 5–10 років. Дані старше 10 років, за оцінками експертів ООН, містять занадто багато накопичених похибок і не можуть вважатися релевантними.

У вересні 2016 р. уряд ініціював створення міжвідомчої групи для оцінки чисельності та статеві-вікового складу населення України і прогнозування демографічного розвитку країни (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/386794/chyselnist-naselennya-v-ukrayini-prodovzhuye-skorochuvatysya>)). – 2016. – 23.10).

Американська страхова група AIG згорає бізнес в Україні й Казахстані, – пише «Форініурер». В Україні компанія «AIG Україна страхова компанія» більше не укладає нові договори страхування і не пролонгує старі, згортаючи свою діяльність.

Дочірні страховики AIG в регіоні Центральної і Східної Європи і Латинської Америки продали канадському холдингу Fairfax Financial Holdings. До цього AIG вийшла зі страхового ринку Азербайджану шляхом продажу своєї дочірньої компанії перестраховику AzRe, яка була перейменована в QALA (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387126/amerykanskyj-strahovyk-aig-jde-z-ukrayiny>)). – 2016. – 24.10).

Штайнмаєр зазначив, що більше не можна сприймати мир на континенті і ЄС як даність. Міністр закордонних справ Німеччини Ф.-В. Штайнмаєр застеріг від розвалу Європейського Союзу.

Про це він заявив у коментарі німецькому виданню *Süddeutsche Zeitung*.

«Фінансова криза, хвиля біженців, що прямують до Європи, і шок від британського референдуму штовхнули Європу в зону сильної турбулентності», – сказав він, зазначивши, що більше не можна сприймати мир на континенті і Євросоюз як даність.

Крім того, він додав, що дедалі більше країн-членів ЄС критикують політику Брюсселя. «Навіть найвідданіші прихильники Європи зараз бачать, що ми повинні заново переконувати людей... Якщо ми не будемо знати, як цінувати ЄС, він зійде нанівець», – зазначив Ф.-В. Штайнмайер (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387161/shtajnmayer-dopuskaye-rozpad-yevrosoyuzu>)). – 2016. – 24.10).

Майже кожному четвертому жителю Європейського Союзу загрожує бідність або ситуація, у якій він через брак коштів не зможе повноцінно брати участь у соціальному житті суспільства. Про це повідомляє Deutsche Welle з посиланням на доповідь Європейського статистичного відомства Eurostat, приурочену до Міжнародного дня боротьби з бідністю.

У 2015 р. в ЄС на межі бідності перебували 23,7 % жителів країн співтовариства або 119 млн осіб. У 2012 р. квота становила 25 %, і відтоді вона щорічно скорочується.

У Німеччині бідність загрожує приблизно 20 % населення. Найвищий показник у країнах Євросоюзу – у Болгарії (41 %), Румунії (37 %) та Греції (35,7 %). Найнижча квота – у Чехії (14 %).

Статистика розраховує показник на основі трьох критеріїв: «бідність, спричинена низьким рівнем доходів», «нестача матеріальних благ» і «низька інтенсивність праці».

Небезпека бідності через низькі доходи в ЄС визначається у кожній державі співтовариства окремо. При цьому бідним вважається той, чий дохід становлять менше 60 % від середніх по країні. Так, у Німеччині в минулому році межею бідності вважався річний дохід у 12 401 євро на одну людину на рік. У ФРН в цю групу потрапили 16,7 % населення, у середньому по ЄС показник становить 17,3 %.

Нестача матеріальних благ визначається за дев'ятьма критеріями, з яких не менше чотирьох повинні виконуватися. Серед них, наприклад, нездатність вчасно заплатити за оренду квартири або рахунок за телефон, брак грошей на повноцінне опалення, відсутність кольорового телевізора в домогосподарстві. Низькою інтенсивністю праці вважається ситуація, в якій людина, здатна працювати на повну ставку, в реальності пропрацювала менше 20 % робочого часу за рік; при цьому студенти не враховуються (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/386822/kozhnomu-chetvertomu-zhytelyu-yevrosoyuzu-zagrozhuje-bidnist-eurostat>)). – 2016. – 22.10).

Світовий обсяг інвестиційних угод на ринку нерухомості за дев'ять місяців 2016 р. скоротився порівняно з аналогічним періодом минулого року на 8 % – до 454 млрд дол., йдеться в повідомленні консалтингової компанії JLL.

У III кварталі 2016 р. обсяг інвестугод на світовому ринку нерухомості становив 163 млрд дол., що лише на 5 % нижче, ніж за аналогічний період минулого року, і на 6 % більше, ніж у II кварталі поточного.

«Світовий ринок нерухомості в липні – вересні демонстрував хорошу динаміку, що дає підстави прогнозувати загальнорічний обсяг інвестиційних угод на рівні 610–630 млрд дол.», – йдеться у ньому.

За прогнозом експертів компанії, ключовим показником стане поведінка основних ринків у IV кварталі, зокрема, на ринку Великобританії, який традиційно показує хорошу динаміку в кінці року.

«У результаті Brexit ринок нерухомості Великобританії протягом останніх місяців фіксує спад інвестиційної діяльності, і обсяг транзакцій вже скоротився приблизно на 30 % в локальній валюті.

Проте деякі міжнародні інвестори скористалися корекцією цін і падінням курсу фунта для придбання активів у Лондоні. Протягом найближчих тижнів на ринок надійдуть нові пропозиції. Це стане новим важливим показником настрою інвесторів», – йдеться в повідомленні (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/387103/v-sviti-staly-menshe-vkladaty-groshi-v-neruhomist>). – 2016. – 23.10).